

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငြခဲ့သူများ
မြတ်စောင်စု ယဉ်စကျွေးဇူးဝန်တို့အား
ရွှေးကောင်းသုတေသနနှင့်
မြန်မာ့ကျေးဇူးနှင့်ဘဏ်ပါယ

မြန်မာ့နှင့်
မြန်မာ့

ကတိသုဝဏ္ဏသု ၁၂

ဘိုင်ယန်ဘွာ်မန် “နာပါန်လွှာ” ဒေါ်လင်ဇာု

SUWUNNA SYĀM JĀTAKA

Edited by

NAI PAN HLA

SENIOR MON CULTURAL OFFICER

1959

နှုတ်ထိုက် (၅၀၃)

ရှိခေါ်မြန်
ကလ္လာ·သမန္ဂ·လျော့
ရှိခေါ်မြန်
၃၅၀၂

စွဲပုံး
ရိုက်တ်စာအုပ်ဆိုင်
နှေ့(၁၆၀)ပျော်၊ ကျေလမြိုင်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အာရိုးရ^၁
ပြည်ထောင်စု ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန
ရွေးဟောင်းသုတသနဌာန
မွန် ယဉ်ကျေးမှုဌာနမိတ်
မှ
ပုဂ္ဂနိုင်မြန်မာရုံ

ကတ်သူဝဏ္ဏသာ

သိုင်ယောနသွာ်မန် “နဒါဝါနှု” ဒေါ်လုပ်ရောင်

SUWUNNA SYĀM JĀTAKA

Edited by

NAI PAN HLA

SENIOR MON CULTURAL OFFICER

1959

နုတ်လိပ် (၅၀။)

အ ၁ တိ သုဝ လျှော ံ

ဂလာန်ကိုပ်ကွာ

သွက်ရွံကလင် ဖုံးကြုံမှုဟ် မူးလဟို လလောင်း
တက်စီးတိလိုက်ပတ်မန် ဖြော်ဖြော် ကော်ပွဲယန်သွာ်မာ်
ကမ္မာ့ ရန်တွေအဲတဲ့၊ သို့ပုံမရွံအလိုအသီတံ ပံက်မနှုံလမ်
ဌာန ယန်သွာ်မန် မနှုံသွင်တဲ့ ဌာနသို့ဝါနံဇွဲ့ န
ယန်သွာ် ဂကော်တွဲ့ရားစွံရောင်။

ပွဲအခါ မလောနကွဲ့ မူးတိဖြော်သွာ်တံ့ရွံ၊ ဌာန
ယန်သွာ်မန် တက်စီးတိ ဖူးမြို့လလောင်းကွဲ့ လိုက်
ဘွဲ့အဲ ၅- အုပ် ကော်အသီဝါန်မန် အားလုံးမွှေအုပ် ပံင်သို့
ဖြော်နှုံဖြော်အုပ်ရောင်၊ လိုက်တံ့ရွံ မူးယွဲ (၁) လိုက်တံ့
စော်မြေ (၂) လိုက်တံ့ကျော်ယို့သီခုင် (၃) လိုက်တံ့နှုံ
သို့ပုံမြို့သီခုင် (၄) လိုက်တံ့ကျော်လွှဲ့ ကော်လိုက်တံ့
ရတနာစိုး (၅) လိုက်တံ့သီကလျာဏီ (၆) အသီဝါန်
မန် အားလုံးရောင်။

ပွဲဌာန ယန်သွာ်မန်စွံပွဲန် အသီဝါန်မန်ကိုဗြာမြေ
အုပ်လောင်အိုနှုံး နက်းဂကော် တွေပညာမန်ကိုဗြာ သို့မှ
လွှုံရောင်၊ လျှော်စွံတဲ့ကွဲ့ ဝိုင်းမြွှေ့ဝိုင်းမြွှေ့ မနှုံရအား။

လိုက်ရာအဝေး တွေညား ရာအာမရာ့ အဲမဒါန်လို့
နက်းတာသာမန် ဂကော်သုတေသန ဘာတ္ထာယ့် ချုံ
လွှဲ့ ဖူးမြို့တက်စီးတိလိုက်တဲ့ရာ့၊ နက်းဘာသာဗြာ အဲမကွဲ့
လို့ နူးရှင်ပွဲ့နှုံး အတော်စွံတိသီးစွံ လျှော်ပြု့မြို့ တက်
စီးတိပွဲန်ရောင်။

ကလာန်ကိုပဲ

အွာချူလိုက်အာတိ၏ ဘာသာများမှုပါ ပြုခြင်း
သို့၊ ပြာကတ်ဒယ်တိရှိပဲကိုပဲ။

လောန်ကျေပဲ ဖြစ်စေကုသွားတော် အွာချူလိုက်မန်
အွာအစွေး (ဝေါဆရာတော်) ခုံလော် ပြာကတ်ဒယ်
တော် မွှမရှိပဲကိုရောင်၊ အာတိ၏ ဘာသာမန်ကျော်လိုက်
တွေ်ဟန်သူးချူခုံလော်မွှမရှိပဲနဲ့ ဆင်ကိုအာတိ၏တဲ့ လျှို့
၍ အွာအစွေးချူလော်ရောင် စွောန်ထွေးလော်နဲ့တဲ့ လျှို့၍ ယူ
အွာအစွေးဟွာ့မွှေ့ သိုံးတွေ့နဲ့ အာတိ၏ဘာသာမန်နဲ့
အွာအစွေးရောင် ချူဒါန်လော်ရောင် အဲထောင် ကော်ရာ၊
အာတိ၏ ပူးဘာသာများအတိုင်းရှိကြောင်း နဘာသာမန်
လော် ပိုက်ဖွော်ရောင်၊ ကွေးဘာတံ့ကို တွေ့ဝါသနာ ရဲဗုဒ္ဓ
ဘာသာဂါရိပဲ၊ သီက်ခုံတိ အာတ်ပရော ဘဝအတိုက်ကျော်
ကြော်ပဲ ပိုက်ဖွော်မွှမလောန်ရောင်၊ ဟိုတို့ရ အာတိ၏ န
ဘာသာမန် နဲ့သုပတ်ကြော်ကြော်ဘုံးရှိ ဥပုဇွန်ချူစလော်
ကော်တဲ့ လူ့တိဖွော်ဖွော်ဝော်ရုံးကိုအာတိ၏ ဘာသာ
များတဲ့ အဲမဒါန်လောင်။

ပူးမဒါန်လိုက်အာတိ၏ ညားမှုပါ ဟုသူ့တွဲပါးမြတ်
မန်ကို ညားမကောင်ပကျေပဲကိုမို့ ၂၇-၅၆ပြု မှုပါ နပါတေန
အိုင် မွှေ့၊ အဲချုပ်စကိုညားတဲ့ အဲပလော်ပလော်ဒါန်လော်
မအဆင်ကိုရှိပဲရောင်၊ ပါနဲနပါတေနအိုင် တဲ့၊ နပါမေနဒေန
(သိုင်ယေနသွာ်မန် တန်ချောတ်) ကျော်နပါကျော်သွောအို
(မန်ပလွှို့တ်) မနှုန်သွာ်တဲ့အဲတို့လော် မိုင်ကရိုင်အဲပဲဒါန်
လိုက်ခုံရောင်။

ဂလာနိကိုပဲက္ခ

ဟိုတိများအေနလိုက်ရှုံး စုံဖွံ့ဖြိုးသော်လို့ အလိုက်အွား အရွှေ့ကို အွားချုပ်လိုက် ဖြော်တွေ့ဖို့ မအေနလပ် အခါက္ခာတံ့တို့ နဲ့မွဲကဆံ့ ကိုမွဲကဆံ့ အခိုင်ကာလ လအဲကာဖါ သွားအခါ မွဲမရှိပဲလောန်ကူးပဲ၊ ပွဲမချုပ် ဆောကိုအွားကျော်တံ့လောင်မွှေ့တ်လပ် လလုယ်လပ်မအခ်င် လောင် နှံရောင်၊ လျှပ်ကာလပါ့မို့တက်ဖို့တို့ မအခ်င်ညံးပဲ ဟံ့ဖွံ့ဖြို့မွှေ့တ် လလုယ်ပွန်း ဆမိုတ်အစော်မွှုံး မို့တ်ဖြော်တ် ပလောပလောတ် ချုပ်ပြော်ပဲပဲတ် များအေနလပ်ရောင်။

သွားကျော်နှုန်းပဲ ဖွံ့ဖြို့စတ်ကေတ် ကိုနဲ့ လိုက်အက် လိုက်တံ့ချုပ်စုံ ဒွဲမအခ်င်တွောင်တွေ့ဖို့ ထွေးလပ်လျောင် ဦန် (မိုင်သမီး) တဲ့ မွဲသွေ့မှုက်လိုက်ရှုံး ဝေါဟာမတုံးသွေ့ ဂမို့ပဲ ချုပ်ထွေးကို သက်ကွားဘာခေါ်တ် သွေ်တံ့ ဗုံးကွား လောင်ရောင်၊ ပွဲအရောင်လဟို အရောင်သွာန်သွေ့ဖို့တို့ပွန်း လောင် ပို့လပ်ပို့ပဲတ် ထွေးလပ်ကိုသက်တရှုံး “.....” ရောင်။

လိုက်ပတ်မန် ကျော်ပွဲယောနသွာ်မန် အောင်ကိုမံက် ဂတ်ဇွဲ်မောင်တို့နှုန်းပါ။

နားပေါ်လွှာ

1-12-59

မာတိကာ

လျှပ်စီး	ပရောဒု	မူက်ဇူန်
နှစ်ခု		၁
၁။ ခက်သူးဂိုလ်ကိုပါရိက		၁၃
၂။ ခက်ခုကုလက်ပါရိကတိတိဖြို		၁၅
၃။ ခက်သုဝဏ္ဏသံအံလ'		၂၃
၄။ ခက်သုဝဏ္ဏသံကိုသီပိုဒ်ယက္ခလိုကလာန်		၂၆
၅။ ခက်သုဝဏ္ဏသံသူ့အာ		၂၂
၆။ ခက်သီပိုဒ်ယက္ခ ပြာ်အာဇာရင် ခုကုလ ကိုပါရိက		၂၇
၇။ ခက်ခုကုလက်ပါရိကတံ မက်ဘွဲ့		၄၁
၈။ ခက်သပသစွာ အမို့ဗာန်		၄၃
၉။ ခက်ဟောမိသက် တွဲစိုက်ကိုသီပိုဒ်ယက္ခ		၄၆
၁၀။ ကျိုပ်ဇာတ်		၅၀

နိမိနိအတိသဝဆ္စသံ

နမော ထသာ ဘဝဝဓတာ အရတေတာ
သမ္မာ သမ္မာ။

စိရိတိငွေတဲ့ သဂ္ဂတသာ သာသနံ၊ နအန်တျော်ကြုံ
လွှးမာ သာသနာ (၅၀၀၀) သွဲ့ ကိုဂုံးပိန်သွားဖွံ့ဖြိုးပါ၏
တီလမ္မာ့ပိန် မစိန်နှင့် တွောင်ဒတော် ရာဇာဝင် သီးသင်
စမ္မားမွှေ့ကိုတ် ညားပိရှိုံးခွဲ့သွဲ့ မထိုးဖွံ့ဖြိုးပါ၏
မစိန်နှင့် ဖူးနှင့်မွှေ့ကိုတ်သာသနာ၊ တီကော်မွှော်
စိုတ်သတ် ပြောကတ်လလောင်အာ ဇာ်နိုဟ်၏ တပ်စုံ
ညားလွှားပန် ပူးဘာဇာတဝန် မည်နှင့်ချုပ်သာရုပ်ကို
တန်ဖိုးပွံ့ဖြိုးပါ၏ မာတဲ့ပေါ်သက်ဘို့ကြာ၊ နိုင်မြို့ခွဲ မာပြကာမို့မ
ရှုံး။ အာရုံး၊ ပဟိုတ်တဲ့။ “ကောနမံ့သုနာပို့ယဉ်ဖွံ့ဖြိုး
ရောက်” နိုင်တာမျှုပ်တံ့ချုပ် မရသုပ်ရှုံး၏ ကထေသိ၊ စိန်
ကျိုးပြုတွဲကိုရှုံး။

ကိုရာ၊ ဓမ္မပုံမွှေ့မိုင်ရှုံး ပူးချုပ်သာရုပ် ဒုံးသော်ခွဲ့
မွှေ့ပတ္တမြို့ (၁၀) ကိုတ်ဟောင် ဒုံးပတ္တကာနှုံးမြှေ့ခွဲ စိုတ်
ပြီသွားလောန် သော်ခြုံမြှုံးသို့၍ ကောနှုံးရှုံးကူးရှုံး
နှံပူးကာလနဲတဲ့ ကောနှုံးသော်ရှုံး၍ သာန်တိုနှုန်းကြော်
ကုံးရှုံး၍ ဂုဏ်ပြုတရာင်းတွင် ပြောသာတို့တဲ့ မှုပ်မွှေ့ရံ့ပွံ့
နှံသဗာန်ဇွဲ့ရှုံးရှုံး၍ ပူးကာလရှုံး မှာဇာန်တံ့ညားကမ္မာ်ရှုံး ရှုံး

နိပါန် အာတ် သုဝဏ္ဏသာ

ကေတိပူာ်ဒွောရ် ရွှေဖြမ်မောင်တဲ့ တွဟ်နကလင်ပင်
မြင်စောင်ရှုရ။ တိတ်အာ ဘာဒေတဝန်ရှု ကောနိုး
သွေးညာတဲ့ သွာန်တိနိုက်တွေ့ကျောင်ရှု။ ခိုက်တွေး
ရှုကုံးကိုရ “ယုံကောန်တဲ့ တွဟ်နကလင်ပင်မြှင့် ဓာတ်ကျောင်
တွေ့ ညားမဆွဲာအိုတ်ရောင်အ” ခိုက်တွေ့ရှုသူး “နှု
ရသို့ အဲသို့ကုံးအာကလင်ပင်မြှင့်ဓာတ်ကုံးရ” ဂေးတဲ့ လျှော့
စီမံမဝါး ညားကိုပူာ် ဒွောရ်ရွှေဖြမ်မောင်တဲ့ တိတ်အာဘာ
ဇေတဝန်တဲ့ မဖွံ့ဖြိုးသဲ တင်လပဲတံ့ရှု ဆန်တွေ့နှုံးကျောင်
ကျော်သင်ဂါ့ရှုတဲ့ မဖွံ့ဖြိုးရွှေဖြမ်မောင်တံ့ရှု ပဗုဇ္ဈားကျောင်တွေ့
ပူးထားန်မြှုံး မဗ္ဗားခုံးရှု ရွှေကလင်ပင်မြှင့်တောင်ရ။

ပူးတွေ့င် တဝယ်ခံရောင်တွေ့ လျှင်ခုံးတာမရရှိ
(၅)ပြေကာရှု ရွှေမြိုင်တဲ့ အနိုင်သံသရောင်ရှုရှု စွတ်ကေတိတဲ့တန်
ခိုးရ ဓမ်စော်တဲ့ မှုံးမှုံးနှုံးရှုရှု အာအိုတ်ရ။ မင်္ဂလာ
ကောန်သွေးရွှေ့မြှုံး ပြောပြုလုပ်အာလျှော် ကျောင်တွေ့တဲ့ အာတ်
အနှုံရှိ ကျောင်တွေ့ သူးရ။ “ ဘာမာနဝါ ယုံမင်္ဂလာ
မိကိုမ ညားဟာရွှေ့အနညာတ်ကိုရှု ပိုကျောင်ဟကိုပေါ့ဖို့
ကို ” ကျောင်တွေး။ မင်္ဂလာမြိုင်တဲ့ လျှော်ပဝတ်ကိုကျောင်
ကျောင်စွာ စိုင်သို့တဲ့ သို့မရေ့သွေ့ရှု လျှော်စီး မိကိုမ
ပါရ။

“ ယုံမိကိုမ အဲမသိုံးကိုရွှေ့ပေါ့ဖို့ ပူးဇော်တွေ့နိုင်ကျောင်
တွေ့ညီအ” မင်္ဂလာဂေး။ မိမဝါမြိုင်ဂလာန်ကောန်တဲ့ အ

ଫିର୍ମିକ୍ ଅବ୍ୟାହି ସ୍ଥାନରେ

2

“ ပွဲကာလုရှိ သွတ်ကောန်ဂကူးပါန်ရ “ ယပ်ဟံ
ကိုအခေါင် ကုအဲမှုး အဲသွေးချိတ်ဖွဲ့စံရ ” ဂေးတဲ့ ပွဲသိ
ကြံးကုန္တွဲပေါ်ရ၊ လုက(၃) တဲ့ ဖွံ့ကေတ်။ အဟာရ၊
ကာလုရှိ ပိုက်မစေချုပ်၊ ယပ်ပို့ဟံကိုအခေါင်ရ ယပ်သွေးပါန်
ကောန်ပို့စံ ချိတ်အာတဲ့ ပိုဟံ့သွာတ်ပါန်ရ၊ ယပ်ကိုပါ
မှီတဲ့ မွှေကြပို့သွာတ်တ ပယတ်ပယတ်။ ညိုတဲ့ရောင်၊
ချုပ်တဲ့ဂေးကိုကောန်ရ။ “ ယံ့ကောန်အိုးဟာပ်စရာ၊ ကောန်

၁။ လွှာဟ်=စိဟ်

|| ഹ്രസ്വത്തി=ഹ്രസ്വ

၃။ ငယ်ပယ်=ခဏာခဏ

ပိုသူးကိုအခေါင်ရကောန်” ဗုံးမြင်ပါစ် မီမ ရွှံ့တဲ့ ပိုစိတ်
စရိတ်တ ကာလှု သူတ်ကောန်ကဲ အိုးတဲ့ ပါစ် လာင်
မှာကွဲ၏ စဟာပ်ဘောဇ်နဲ့ လျှောင်မိမဝါတဲ့ တိတ်အာဘာ
ဇေတဝန် လျှောင်ကျော်တဲ့ အာတ်ဒုံးကုန်။

ကျိုကော်နှင့် ဂမိုမြဲတဲ့ ကို ဂမှုံးကျွေး၍ သူတ်ရှုရ^၁
ပတ္တိနှုန်များနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရောင်အွားတဲ့ အွားကလို့ လာဘ^၂
သက္ကာရာ၊ ရှိုင်ဟောနှုန်ရ။ နဲ့အနှစ်သာမဏီ ဟွှံ့ယံ့ ဗုံးနှုန်^၃
အာပယ်ပွန်ရာ၊ ဥပ္ပကာ သို့က်ကိုစိတ် အွားမသုန်းစွဲတဲ့
အပဲအတ်ထာန်ရံ့၊ ဟွှံ့သပ္ပါကိုစိတ်အဲသံ့ ချုပ်တဲ့ လျှောင်^၄
ကိုအွား အာတ်ကော်ကမ္မဋ္ဌာန်တဲ့ တိတ်အာနှုန်ဘာဇေတ်^၅
ဝန် ပူဇော်ရေးမဲ့ ပူဘာရှို့ အရောင်ညားမပွဲ^၆
ရိပသာ ကမ္မဋ္ဌာန်ရာရှို့ အာပအတ်တဲ့ ဇွဲ့ပွဲရိပသာ^၇
နာရှို့ လုက(၁၂)သွား မဂ်ကို ဖိုလ်ကို ဟကလို့သက်
သက်။

ပတ္တိနှုန်ကောန်ရှို့ တိတ်ကျော်ပက္းကမိုတဲ့ မိကိုမ^၈
ပေါ်ရှို့ နိုက်ပိန်အာရာ။ မူပိုတ်မှုံးနိုက်အာရှို့ရော နှိုးမြှို့က်^၉
လှိုက်ကို၊ ညားမဆဲကိုဟွှံ့မဲ့ နိုက်လွှံ့တံ့ရှို့ ပိုသအာပမြှို့က်^{၁၀}
မြှိုက်ရ ချံ့ဂုံးတဲ့ ချံ့ချံ့မြို့နို့ရဲ့ချံ့တဲ့ ချံ့တံ့အာကျွေး^{၁၁}
အနှိုဟ်အိုတ်။ နိုက်အဲ့ နိုက်မြှို့တံ့ရှို့လောင် ဒဲ့အာကျွေး^{၁၂}

၁။ လာင်=ကြာတ် (လီ)- လီမှုက်ဟိုမှုံး နှုန်အရောင်ရှို့
လာင်မှုက်ရှို့ နှုန်အရောင်ယေနသွာ်ရောင်

၂။ ကို့ကမိုကျွေး=ကို့ပက္းကမို့

အိတ်ကို၊ ဟိုတိရှိတဲ့ သော် အိုး မြှုံးမြှုံး မူးဖိုက်ပိုန်ကျင်
ကျော်အာရောင်။ ဆွဲတိခိုက်ညီကိုလောင် ညားအာတုက်
ကိုဟံ့ဖွဲ့တဲ့ သို့တိုက် ဖလှင်^၁ တံ့ရှု သံကျော်တဲ့ လံအာညီအား
သွိုင်လတ်ကေတ် ယာတ်ခမွှက်^၂ တဲ့ တဲရ်ကဝေက
အေးကြော်အာအာတ်ခါစရ။

ပွဲကာလရှု ဂမြို့မွဲဇက္ခတိတ်အာနူဘာဇာတေတာ်နှင့်
ပြောပိရောင်အာထာနှင့် ကောနသော်ရှိရ။ ကိုဥုံးပိုင်အရာ
သွားသတိက် ကုဂ္ဂိုအာဂန္တာကျော်တဲ့ သွားတိုန်ရ။ “ယွှဲ
တွဲအ....မပြောပိကျင် နူဘာဇာတေတာ်နှင့် ကျော်အိုး သာ
ဝကတွေးကျော်ကို မသွေ့။” ယနိုက် ဂုဏ်တွေတိတ်ညီဟာအံ” “ဂုဏ်
တွေတိရတွေ” “ယွှဲတွေပွဲချေသာရရှု သော်မွှုံးယွှုံးမဖြေသိ၍
ပသိနှင့်ညီကိုရောတွေ” “ယွှဲတွေပရိုင်သော်တံ့ရှုလွှာသွားနှင့်
ရအံ။ ယွှဲတွေ- ဒုန်သော်ရှိ ကောနအိုးမြှုံးရှိ တိတ်ပကျော်
ခြီးတဲ့ ပွဲဇရောင်သော်အိုးမြှုံးမြှုံး ဒိုက်ဆုံးအံတွေ
တဲ့ ညားဝါအားသွိုင်လတ်ကေတ်ယာတ်ခမွှက်တဲ့ နတဲရ်
ကေတ်ကဝေက မူးကြော်အာတ်စတ်ရသွး” ဂမြို့ရှိဂုံး၊ ဂမြို့
ကောနသော်ရှိ ဂုဏ်ပရိုင်တဲ့ ပရိုင်နရိုင် စိတ်ဟံ့မာနတဲ့
နှိုံးမတ်ဝါရှိ ခုန်ရမတ်ဇွဲာ်တိတ်တဲ့ ယားတ်ရ။

၁။ ဖလှင်=သွား

၂။ ယာတ်ခမွှက်=ယာတ်ကိုင့်ခြော်၊ ယာတ်ညားလ
အာတ်စ

၃။ မသွေ့။=ဟံ့ဖွဲ့

ဂမိအာဂန္တက ညာတ်ဂမိရှိ မယံတိန်တဲ့ သွာန်
တိန်ရ “မူန့်တဲ့ မယံတိရှိရေ” “ယံ့တလအဲ သော်
တလအဲ မဟိုကိုပရိုင် လျှော်စုံရှိ မူဟိမိမဘဲရသာ” “နှစ်
မတဲ့ အရောင်များရှိ တဲ့ အာတဲ့ ဥပ္ပကာညီ မူန်ရေ” ဂ
မိအာဂန္တကရှိဂါးတဲ့ ဂမိကောန်သော်စုံရှိ မချုပ်ရ “လူ
က ၁၂- သွား အဲမပတ်လိုပရှိလောင် မဂ်ကို ဖိုလ်ကို ဟ
ကလိုဂုံတဲ့ရ။ အဲပရှုအဲကြောန်စိတ် ဥပ္ပကာလိုပရာ မိကို
မစေရှိတဲ့ အဲထွေ့အိန်တဲ့ အသွေးပုံးစိုးပျော်သွာ်မာနကိုရ”
ချုပ်တဲ့ ဘာဖြို့ယာန်ဖွံ့ဌာနကုံး ဇိန်စွဲများကြံး ဂမိအာ
ဂန္တကရှိရ။

ယေးဂတတိတ်အာနဲ့ဖြိုးရှိတဲ့ ကလောင်စံ ဆိုက်ညွှန်ကို
ချင်သာရပ်ရှိ ရုံးပွဲရှိလုပ်အာကို ဘာအေတာင်နဲ့ ရုံးပွဲရှိ စ
ချင်မန့်ရှိရ။ မွှောင်ရုံးပွဲရှိ “အဲအာစံ ညာတ် မိမဝေါည့်
ကြာခိုဟ်ဟာ၊ အဲလုပ်ညာတ်ကျိုညိုကာ ခိုဟ်ဟာ” ဂမိ
ရှိချုပ် “အဲလုပ်ညာတ်ကျိုညိုကာ ရုံးကလောင် ပင့်မြှင်စ်ည့်
တဲ့ ယေးဂတရှိ အစံ ညာတ်မိကိုပေါ်ပွန်ရ” ရွှေ့ချုပ်တဲ့ လုပ်
အာဘာအေတာင်နဲ့ရ။

ကာလုပ်တဲ့ မွှောက်ပိုနကျိုည့် မွှောရကာရုံး ဆိုက်
တံ့ဂမိရှိ မက်ရုံးညာတ်ကေတ် ဂမိကောန်သော်စုံရှိ အနှစ်
မသကလိုဂုံးစ်ဂတရှိ ညာတ်ကေတ်ပွန်တဲ့ နဲ့လျှင်အထိုင်
သာမဂုံးကြောန်စိတ် ဥပ္ပကာ ကိုမိမဝေါရှိ ကျိုည့်တံ့ဂိုရ။

၁။ လိုက်=လောက်၊ မွှောက်=မွှောက်

ဖြော်မွှေ့ နှုန်းတုန်လောင် ပူးအနှစ်ခရှုရှု ကိုယ်ကျောန်မိတ် ဥပ္ပါယာ ကုမ္ပဏီမဝါရ။ ဖြော်မွှေ့နှုန်းတုန်လောင် ပူးအနှစ်ကုမ္ပဏီရှု ဗုံးကျောန်မိတ် ဥပ္ပါယာမောင်မဝါရ။

ကျော်မြှေ့တဲ့ ကုမ္ပဏီကျောန်သော် ခေါ်ရှု ဗုံးမိုင်တုန် ပို့တော် ကျော်မြှေ့တဲ့ သို့ သို့ အများရှု ဆရှုကို ကျောန် မိတ်ဥပ္ပါယာ မိကိုမဝါဒ်ရောင် သို့ အချုပ်မက်နွဲတုန်ပို့ ကျော်မြှေ့တဲ့ မိန့်နှုန်းတုန်လောင် ဗုံးဥပ္ပါယာ ကျောန် မိတ်မိကိုမဝါမှုး ခုပ်ကူးအာရာ၊ ကျော်မတ္ထားသုံး ဗုံးရာအဲ ရားသလိုင်အား ပုံနှုန်းတော် ကျော်မြှေ့တဲ့ လျှော်အဲ ဗုံးလုပ်ကလင် ပင်မြှုင်ပော်ကူား ဖို့ဟ်ကျော်မြှေ့တဲ့ အေးရေးကျော်ရောင်၊ လျှော်အဲဟုံး ပချုပ်ရာ၊ အနှစ်ကုမ္ပဏီရှု ဖို့ဟ်ကျော်မြှေ့တဲ့ တဲ့ယေးဂတ်ရှု လုပ်အာ ချုပ်သာရရှုတဲ့ အဲဆွဲ့သွာ် မိမဝါ ညီကူာအေးဟာ၊ အဲအာဂင့်ပို့လွှာ ပါတ်ကူားရှုအေးဟာ၊ ဝမှုံးရှု ချုပ်မွှေ့ရကာတဲ့ သဘ်ညျးမှ အာဇာရောင်ညျးမက်းကျောန်မှုံးရှု တဲ့လျှော်သုံးယ်ပြောရှု အာရှု ဟဂိုလ်ရရှုတဲ့ ပြောရှုအာဇာရောင်အြိုင်မွှေ့ ကလိုံး ယာ့အဟာရတဲ့ အာဂင့်ပို့လွှာပါတ်ပုံန်ရာ။

ဗုံးပို့လွှာပါတ်တဲ့ ပြောရှုအာဇာရောင် မိကိုမပုံတဲ့ ဗုံးညာ်ကော် ဆုံးမိကိုမဝါ ဆုံးလတက်ကော် ယာတ်

၁။ ရားသလိုင်အာ=ရားထေားအာ

၂။ တဲ့လျှော်=ဟုံးမွှေ့မွှေ့တဲ့

ခမှက် သို့မ ဗြိုလ်ဖြေ^၁ ကြိခုက်တွံ့ငြုနှစ်တဲ့ လွှှိလွှှာ ထို့ကြိ သို့သိရမတ် မပေါင်းခွင့် ရှုံးမတ်စီရှု ဒတ်ခွံ့ရ။ မိဂုံးမဝေါ ဟုံးတိ အနှုတ်ကောန်အကုတဲ့ သူလျှော်ကား ညားမကျင် ခုံ့ပို့ဆ္းပါတ်ရ ချုပ်တဲ့ ရှုံးသွေးရ။ “ဘန္တော်၊ ယုံးကောန် တဲ့ ကလံကွာရအံ ပို့ဆ္းပါတ် ပို့ခိုက်ပွဲမွှေ့ ပို့ခိုက်ညားနိုက် ဂတ်ကြုံ့အာအာတ်စရောင်အ” ရှုံးညားစောင်းကောန်ဂို့ရှု ရွှေ့မိမိပို့မဲ့ လွှှိလွှှာထို့ကြိ သို့သိရမတ် မပေါင်းခွင့်ရှုံးမတ်စီရှု ပံ့ပို့ပို့ဟုံးမာန်တဲ့ ကွွဲသွေးအာရ မရနက် ကုစိုဝါ စိုဝါ မိန်ကလံတရှု စိုင်အတကွွဲသွေးခွံ့ခြင်းရ။

ပုံကာလရှုဟိုတို့န်ကိုမိဇ္ဇာတံ့ရ။ “ဘန္တော်၊ ယုံးမွှေ့ ဂုံးကောန် ပို့မေးဟုံးတိ မွှေ့သာရုံးရုံးမွှေ့ညီ” မရှုံးစား၊ မို့ရှုံး ထို့အာရုံးရုံးဟုံးတိကေတ် အနှုတ်ဂုံးကောန် အကုန်တဲ့ ပွဲ့ပွဲ ကွွဲ့ပွဲတံ့ဖိုင် ကောန်အကုတဲ့ ယားတရား၊ မရှုံးလောင် သို့ရှု့ကို ပွဲ့ပွဲကွွဲ့ပွဲတံ့ယားတရား၊ ကောန်ဂုံးရှု့ ညာတ်မိကိုမ မယားတရားတဲ့ သို့သိရမတ် မခပေါင်းခွင့် ရှုံးမတ်စီရှု အောင် ခုံ့ လလံကြော်စို့တဲ့ ရှုံးသွေးရ။ “အမွတာတာ၊ ယုံးမိမ အဲခါ၊ မိမလွှေ့ခံ့တရာ၊ အဲကြောန်စို့တ် ဥပ္ပကာ မိကိုမဝဲရ” ဂုံးတဲ့ ကိုမိမဝေါ သုတေသနမွှေ့မဗ္ဗားနှုတ်ရှု့ကို အာတန်ခွံ့ခြင်းတဲ့ ကိုပုံ့ပို့ကိုမိမဝေါ ဖို့မွှေ့မိမဝေါတဲ့ နအလိုအကုန် အာဂင့်ပို့ဆ္းပါတ်ရ၊ ရွှေ့ပို့ဆ္းပါတ်တဲ့ ပြောင်အာဇာရောင်

၁။ ဗြိုလ်ဖြေ=ဗြိုလ်ဗြိုလ် (အရောင်ကွာတံ့လျှှာ၊ ဖုန်ဂတ်အာရုံးကိုအရောင်လျှုပ်ရောင်)

မီမစေတဲ့ “မွှဲ့ခြိက်ကိုပုင်ဟာ” “ပို့ဖျော်ရကောန်”
မီမခေါ်ကောင်းတဲ့ နအလိုကုရှု အာပပြုဘိုက်ရ၊ ကိုပိန်တဲ့ ဒဲ
ထာန်မွဲ မဲ့ဗုံးခုပ်ရှု အာတန်ခြံးပြု။

ပတ္တာနဲ့နဲ့တဲ့ လိုန်ဟံ့သူတ်ဟော ကျောန်မိတ်
လျှိုပရာမိကိုမဝါရ အကုကလိုဂံ ပို့ဖျော်မှုး ကိုကုမိမစေ
ကျောတဲ့ နအလိုကုရှု အာဂင့်ငွေ့ပို့ဖျော်ပါတ်ပွဲန်ရ၊ က
လိုဂံတဲ့ ပပြုဘိုက်ရ၊ ပို့ဖျော်ရံ့ရှိုင် ကိုကုမိမစေကျောတဲ့
သို့ဟုတန်ရှု အကု ပပြုဘိုက်ရ၊ ဒံ့ပို့ဖျော်ပါတ်အောန်မှုး ကို
ကုမိမစေကျောတဲ့ အကုအာဂင့် ဦးကေတ်ပွဲန်ရ၊ ဒဲ့တဲ့ပပြု
ဘိုက်ရ၊ ယပ်ဟံ့ရံ့မှုး တို့မဲ့တဲ့ အောင်ခြံးပြု။

ယာတ်မပြုပြုတံ့ရှု ဒဲ့တဲ့ ကိုကုမိမစေပွဲန်ရ ယာတ်
နဲ့ကြိုခုံက်တ် မိမ မ သပိုင်လတ်။ လပ်တဲ့တံ့ရှု ရိုင်
ကေတ်ကြိုကြိုတ်ဖျောန်ကျော်တဲ့ အကုသပိုင်လတ်ကေတ်
ရ၊ ဝမှုံ့ရှုဟံ့ရံ့လွှဲဟုတဲ့ မွှေ့ချေကန်ဟောန်မိတ် ငွေ့
ကာကုမိမစေဟောန်ရ၊ ပတ္တာနဲ့မကျောန်မိတ် ပတ်လွှိ မွှေ့မ
လောန်ရှုတဲ့ အကုသွေ့ဟုမြော့ဖျို့ဟိုဂ်တော်း သော်ကို့၍ရှိုင်
သွေ့ဇိုင်တဲ့လောင်ရှိုင် သပိုင်သွာကိုခုံက်အာရုံ သွေ့
အာရုံ။

ပွဲကာလရှု ဝမှုံ့ချွားပိုင်ညာတ်တဲ့ သွာန်တို့န်ရ “ယံ့
တဲ့.....ပွဲကာတော်သို့အကုတွေ့အ ဒစ်မစ်တွေ့သံ့၊ ပွဲကာလ
သွေ့ဟံ့ရံ့ မသွေ့ဟုမြော့ဖျို့ဟိုဂ်ဂ်တော်းရှု တွဲအနှုယ်ဟာ” “ယံ့

တဲတံ အဲဟံယရ” “မူးမန်ညိုဖန်တဲ့ရေ” “အဲညွကာ မိကိုမဝါတဲ့ မလိုပောစဲ ရိုင်ကိုအဲရောင်” ရှုံးဆိုအနဲ့ ဟိုတ် အကျမကျောန်စိုတ် ကုမ္ပဏီ သိန့်စွဲတို့ ဂရင်စီးကမှုံးတံရှုရ။

ဂမှုံးတံရှုမြင်တဲ့ ပျို့ဖျော်တရ “ယံ့တို့၊ ဝဇ္ဈာဒေယျ၊ ဓမ် နသ္မာ့ညးမကိုအိန် ကိုအကျုံ တကိုံ့တဲ့ ကိုကျော်ကျခဲ့ရ ရောင်ဟာ၊ ပပြသိုက်ရောင်ဟာ၊ ဝဇ္ဈာနသ္မာ့၊ ညးမကို အိန်ကိုအကုတဲ့ ကျခဲ့ရ တွမအာကိုကျော်ကျား ဖွတ္တံ့ဟံ့ ထောက်ဖြောက်ကိုပွဲကမှုံးညိုသံ့၊ ဖွုဂ်ဟက်ပ်ကိုကမှုံးညိုသံ့၊ ဖွတ္တ အဲရှု ဟံ့ဆဲသက်က်ရောင်သံ့” ရှုံးဂိုဏ်ပို့ရိုင်ဂုံး ဂလာန် ဂမှုံးကမို့ရှု ဖော်ပျို့ဖျော်ရှုတ်ရှုတ် စွောအနား ရွံ့မြင်တဲ့၊ ဂုဏ် စိုင်တမ်းကုပ်စံ့တဲ့ ကွဲပဲစံ့တဲ့ တရ။

ပုံကာလှုံးကမှုံးကမို့ရှု ပြာ်အာဇာရောင်ကျိုးတဲ့ လျှောင်စီးကျိုးတဲ့ ရာ “ယံ့တဲ့မျှုပိန် ဂမှုံးမျှုပျော် မျှုသိမွှု ဝဇ္ဈာညးမကိုအိန် နသ္မာ့ရှုရတဲ့ ကျခဲ့ရဟော မကျောန စိုတ်ကိုရောင်အ” သ်ရွံ့ကမှုံးတဲ့ လျှောင်စီးကျိုးတဲ့ ကျိုးမြင်တဲ့ ကိုကော်နှင့်ကမှုံးရှုတဲ့ ပဲဖော်ရှုပြုသွောင်ခဲ့ရ ကျိုးတဲ့ သွားန်ကမှုံးရှုရ၊ “ယံ့တဲ့-ဝဇ္ဈာညးမကိုအိန် နသ္မာ့ရှု တဲ့ ရိုင်ကော်တဲ့ တွေ့ပွဲကာကိုချုံတံ့များရှု နှုံးကျော်ဟာ” “နှုံး ကျော်ရအ” “ခရှုရှု ပသ် မသွောက်” ကိုတဲ့ရေ” “မန်မြို့

၁။ မလိုပောစဲ=ကမွောနို့ရှု

၂။ မသွောက်=မဆောင်ဆက်

အခိုက်ရအ်” ဂမှို့ဂေး ကျိုတြိမိင်တဲ့ တွေ်န ပမူာ်^၁
ကိုစိတ်ဂမှို့ဂေးတဲ့ “သာဓ-သာရှိအာဟ၊ ယံ့ဂမှိုးရေး
သန်အေးရေးသန်ရဂမှိုး၊ ယံ့ဂမှိုးတံ့ညးးဂမို့ဗြိုင်အဲကျိုမထံ့ကျု့
ပါရမီ လုကပန်လွှက်အသင်ယဲ့ ပရဲ့မှာလွှက်ကပ်ရှု အဲမ
ဦးကျု့ဗြိုင်ဖွက်^၂ ဟွှာ့ခိုးဆိုအေးဖွှက်နဲ့ မွှောနကွဲတဲ့ ပူးကာ
လလျှော် ဝှုံးပူးတွဲမွဲ အဲကျို မွှာ့ကျု့ဗြိုင်ဆိုအေးဖွှက်ရောင်သံး၊
ယံ့ဂမှိုးတွဲအဲ မွှာ့ကျု့ဗြိုင်မက်လွှိုင်ရှုံးငြှုံး ပိုကျိုတြိလျှော်ရှုံး
အေးရေးသန် ဆေးလောနသန်ရဂမှိုး၊ အဲကျိုတြိတုန်လောင် ပူး
ကာလမတဲ့တော် အတိုက်တော် ဂုံးကျောနစိုးကျု့ဗြိုင်မခို့မခါး
တဲ့ကျု့ဗြိုင်ဟော” ကျိုတြိဂေး ဂမှို့ဂုံး ဂုံးမို့ရှုံးမို့ရောင်ကျို
တဲ့ ဂုံးအသာရောဝါတ်^၃ မို့ရို့ရှုံးမှာလောနရာ၊ ကျိုတြိဟိုတဲ့
ကျု့ဗြိုင်တွဲ့ရှုံးမို့ရောဝါတ်ရာ။

ပူးကာလရှု ဂမှိုးတံ့ညးးဂမို့ဗြိုင်၊ တော်ပို့ယူ^၄ ပူးလော်
လတူကွွှံး မပြုတဲ့အာတ်ကလင်ပင်မြိုင် ၁၁၀၂အတိုက်
တော်ရာ။ “ဘန္ဒေဘဂဝါ၊ ယံ့တွဲမှုံးပို့နှင့် အစိန်းတ ကွဲတဲ့
လိုက်မပြုပဲဘဝအတိုက်မမွန်ဖွံ့ဗြိုင်တို့မှုံးပို့နှင့် တွဲ့ပို့ကိုပို့
ကိုဂုံးယူးလင်ညီရအဲ” ကာလရှုတွဲမှုံးပို့နှင့် သို့ကွှိုင်လျား

၁။ ပမူာ်=ပွဲရုံကိုဇ်ဟတ်

၂။ ဖွှက်=ကွေးမက်လက်ငြှုံး

၃။ ဂုံးအသာရောဝါတ်=သက်သာ၊ ဂုံးဇြိုဟတ်

(၆) သို့၊ ညံ့ငြာရံ့ငြာအံ့ငြာသူ လျေးသီတဲ့မှာ မဆောတ ဖွံ့ဖြိုး
ပါစိန္တ ပါစိန္တ လောကခါတိရှိနှုတဲ့ နရများ မတုတိယရ
ရများမှာမြှို့ အာတ်အတိက်မမွန်ဖွံ့ဖြိုး ထွံ့ပြုင်ကိုဂမှုံးတံ
ဂမြိုင် ပွဲကာလပို့ရ။

နိဒါန် အာတ် သုဝဏ္ဏသံ တဲ့ဆုံးရ။

၁။ အတိသုဝဏ္ဏသံ

၁။ ဓက္ခသုံးရိပ်ခုံကုလက္ခာပါရီက

ဘိဘဲဝ၊ ယံ့ဂမိတ်။ အတိတေ၊ ပွဲကာလအတိက
တံ့ရေးကသီကရေး ချုပ်မာရန္တသီ ပွဲထာန်မဟုတ်ငြောင်
၍ ဇရောင်းအောင်ကြုံမှုလွှာ၌ ဖွံ့ဖြိုးပေးခဲ့၍ ပွဲအောင်လွှာ
တံ့ခလ် ကွာန်တမ္မာနဲ့မွဲကို၊ ပွဲချောင်ကွာန်၏ ပွဲကွာန်မွဲမျှ
၄ (၅၀၀)-သို့။ ညားအမွှောင်ကွာန်၏၍ နှုန်းပေးကျော်ရင်
ဆုံး၊ ညား၏၍ နှုန်းပေးကျော်ရင် ပလ် ကစ္စားကိုရင်ဆုံး
ပွဲချောင်ညား၏၍ ညားမှုလွှာကောန်အား ညားမှုလွှာကောန်မြှု ရယ်
သွာ်၍ ကောန်ငြောင်၏၍ ပါ သွာ်ကရော် ဖိန်ကိုရ။ ရသ်
ဆုံးပလ်ကစ္စားကရောင်။

ပွဲကာလ၏ ပွဲအောင်ကြုံမှု၊ ပွဲသမ္မာဇူးမွှောင် ညား
ကွာန်၍ ကောန်အားမှု ထို့ကြိုးပွဲ။ ပွဲကာလမန္တမွဲဟု၍ ခုံ
လ်နကိုယာတ် ခုံကုလ်၍ ရှိရ၊ ဟိုတ်၍ ခုံကုလကုမ္မာ၊ ကို
ယွှေးသွာ်၍ရ။ ပွဲသမ္မာညားအမွှောင်ကွာန် အောင်မွဲလွှာတံ့၍
ကောန်မြှုမွဲထို့ကြိုး ဟိုတ်မန္တညားအောင်လွှာတံ့၍ရ > ပါရီကကု
မ္မာရီ၊ မကိုယွှေးသွာ်၍ရ။ သို့သွာ်၏၍ မျှော်မကော်လောန်
သ်အကုမတ်တ် ရသ်ထ်ကိုဟောင်၊ ကောန်ငြောင်၏၍ ပွဲ

၁။ ကစ္စား=သစ္စ၊ ဂတိပါင်

၂။ သွာ်ကရော်=ထပ်တဲ့

၃။ ခုံကုလ်=ယာတ်ခုံမ္မာ၊ ယာတ်ကိုင့်တ်

ଗନ୍ଧାରା ପିଣ୍ଡାତିକା ହାତରେ
ପରିଚୟ ଏବଂ ମଧ୍ୟାଯନ ଶିଖିବା
ପାଇବାର ପରିକଳ୍ପନା କରିବା
ପାଇବାର ପରିକଳ୍ପନା କରିବା

“ ତେବୁଟିପ୍ରି ପିରିକାଲ୍ପିନ୍ଦିଯିର୍ଯ୍ୟ ଫ୍ରିଜ୍‌କେନ୍ଟ
ଫିନିର୍ମରିକୋଫ୍ ” ଓହିତର୍ଯ୍ୟିଗିଃ ଥିଲ୍‌ଲାର୍ଫ୍‌ଲେର୍ କ୍ଷୁଲ୍‌ମଧ୍ୟ
ତିର୍ଯ୍ୟକ୍‌କ୍ଷାର କ୍ଷାରିକ୍‌ରେଣ୍ଡ କ୍ଷୁତିମଧ୍ୟାଳ୍‌କ୍ଷାର୍ଣ୍ଣିର୍ଯ୍ୟ ଯାତଃ
ପିନିଲାଫ୍ ଓହିପିଇକରିତରିନ୍‌କେନ୍‌ଟ୍ରେନ୍‌ରୀତ୍ୟେ ଖୁବିପକଳିବା
“ ଯୁଦ୍ଧିଗ୍ନିମ ଗ୍ରୀକ୍‌ରେମପତ୍ରିଯିନ୍‌ମୁଖ୍ୟ ଅଭ୍ୟାସର୍ଦ୍ଧିତରିକରିବା
କଲାଫ୍ର୍ୟ ଲ୍ୟାହିରୀଠିନ୍ନି ” ମରାଫିକାରୀଠିମରାଫିକାରୀଠି
ଶିଖିମିଳ ମହିତାକିଲେର୍ ଖୁବିପର୍ଦ୍ଧିତରିକରିବା ॥

ပါရိကတုန်လော် ညံ့င်သိန်းကိုရ “ ယွှဲကောန်အဲ
မပတ္တစ်ရာ ရုပ်ညံ့င်းထပ်ရု ဖို့ပြုပြောင် စီရောင် စကိုမိရ
ကောန် ” မိမတံ့ဖော် ပါရိကကိုလော် ဟိုတိမန်သတ်
စုတိဖွေကျော် နာဂါရိမြိုက်ရု ဟိုတိမဆွဲးနွဲးတရောင်၊ ရသ်
စုံ မဟိုကိုမိမဇကုကိုရ “ ယွှဲမိဘူမ တ္ထဟ်နပတ္တကယိုင်များ
ရှု အဟံ့အားဂုဏ်သက်ရအာ ” ပါရိကဂါး၊ ခုကုလ
ကုမ္မာတုန် သိန္တံ့ပူ့က်ကာလိက်ရ (နာမြိုပါရိက...ယင်
ရမွှား သိက်ပတ္တကယိုင်၍ နွှေည်းပိုန်တု၍ ရုပ်သွာ်ကိုနာဂု
ံ့င်ကေတ်ခွဲကော်ရ၊ အဟံ့အားဂုဏ်ကို တလောကယိုင်ဟော)
ပါရိကတုန်လော် ကာလိက်သိန်းကိုရ။

ପ୍ରାଚୀନ ଯଦିଷ୍ଟଙ୍କାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟ ପରିପାଳନ ହେଉଥିଲା ।

မြတ်တံ့ဌ် မြေပြောကဲ့ ဖုန်လိဝါဟံ တဲ့ ကျင့်ခြံး
 ကော်ဒုက္ခလ သီညားစေရ၊ ညားဝါတုန် ဟိုတိမစုတိနှင့်
 နူးရှင်မြို့ရ ဆံဝါသံ ရှိဟဲရ၊ ဦးမြှုံသီ ညံ်ကောက်းမဲ့
 မြို့တံ့ဌ်ကိုရ၊ ဒုက္ခလတုန်လော် နှုယ်ကကို ဖြေမင်ကို ဟံ့ဌ်
 ပရိုက်သက်သက်ရ၊ ကာလရှိ မိကိုမစေရှိ မဟို “ ယံ့ဒုက္ခ
 လ..... သရဝါသံရှိလော် ဟံ့ဌ်အံ့ဌ် နှုယ်ကကို ဖြေမင်တံ့ဌ်
 ရှိကိုလော် ဟံ့ဌ်မြိုက်ဂိုလ် ဦးမြှုံသီကွိုနံ့ဌ် မူရကောင်ကာ
 မဲ မအဲမရောကာန် ” မိကိုမဂ်း “ ယံ့မိကိုမ မမိုက်
 ကုကောင်ကာမွှဲမွှဲ အဲဟံ့ဌ်အံ့ဌ် မတ်ရမိကိုမသက်းအခေါင်
 နှုံး အဲသီ်ပက္ခဲ့ဂမှုံးရအံ့ဌ် ” ဒုက္ခလဂ်း “ နှုံးရသို့
 သာမဲ အံ့ဌ်ရေးသန်ရ ” မိကိုမဂ်းရောင်။

၂။ ခဏ်ဒုက္ခလကိုပါရိက ထိုးနှင့်

ခိုင်ပိုင်မိမတဲ့ သီညားစေ လျှောင် ပဝတ်မိကိုမဝါ ဓာ
 မရှိသို့ ရုဝ်ကွာတဲ့ ဗျိုတိတ်အာ နူးရှိ တမ္မာရှိတဲ့
 မွှဲလျှောင် မအာတုန် အာစိုိပြုင်းငင်ဂါတဲ့ လုပ်အာရှိ
 ဟေမဝန်ရာ၊ ဓာ လူစော်း ပြုပြုအာတဲ့ အာစိုိကြုံးမိုး

၁။ မဂ်လရဝါဟံ=ထပ်တဲ့

၂။ သံဝါသံ=စောင်ကာမရှိကို၊ ရိုးရှာဂ်

၃။ သရဝါသံ=သွေသီထာန်၊ အိန်ထံ့ဌ်၊ သွေသီကွိုန်

၄။ လနှုံး=မွှဲကရောက်၊ မွှဲ့နွှဲ့

သမ္မတရာ ည်းစီမံကိတ်ပိုန်အာ ကွဲပြေကြပ်ငြုတဲ့ ပူထာနနဲ့
ဂျိနိဒါနခိုင်ရ။

ပွဲကာလရှု တွေ့သွာအိန်တို့ဟိတိန်အာ သို့အိန်ဗျာ
စာရင်မဲ့ တိကေတ်အနှစ်ဟိုတိဖို့ရှုတဲ့ ကော်ပါသုကမ္မရ၊
“ ယံ့ဝိသုကမ္မ.....မှာဇ်ဝါ သို့က်ပကမှု ” တိတ်ကူး၏စိုးရှိ
ဟေမဝန် ဒုံးတော်ကြော်ကြုံ၍ မိဂုဒ္ဓသမ္မတနာဒီ၌ရ၊
ဝိသုကမ္မ စွဲအာပြုဟိုညီတဲ့ အိုးမန်ကိုပန္နသာ ဗက်ဗွဲ့ကြံး
သတ်ကမ္မားကိုမှုံးတံ့ရှုတဲ့ ပွဲပန္နသာရှု ပရိက္ခရာဂမှု၌လော်
ကို အိုးမန်လုပ်ညီတဲ့ မွှေးတံ့တို့နဲ့ ” သို့အိန်ဂေး၊ “ အဲဘို့
ယို့နှင့်လုပ်အသံရအံ ” ဝိသုကမ္မဂေးတဲ့ (ဒွဲတံ့ရှု ညံ့ငါး
မကျော်နဲ့ မူရွှေပက္ခအာတ် တံ့ရှု ဂိုဏ်ရွှေတိသွေးကေတ်ရ)
ဝိသုကမ္မစွဲအာတဲ့ နိမိတ်မန်လုပ် ပန္နသာ ဗက်ဗွဲ့ကြံး
သတ်ကမ္မားကိုမှုံးကိုမှုံးတံ့ရှုတဲ့ ဗြဟ်လုပ်ရွှေ့ငါးလွှေ့နှင့် နှို့ဟ်ခွဲတဲ့ တို့နဲ့
အာထာနှံ့ငါးကျော်ရှိ

ရသိရ၊ ဟဂိုလ် ဆိုင်^၁ ကာမဂ္ဂ၏ရ၊ မျှော်ကမ္မာနာနာ
ဝနာတဲ့ စိတန်ဖွံ့်ရ ” ဂေးတဲ့ ညားပါပကြံရသိရ။

မျှော်ဖွံ့် မော်ကာဝနာတဲ့ တန်ဖွံ့်ရ၊ ပုဂ္ဂက
တဲ့နဲ့ ခုပုံသွေး အာတဲ့က်နှင်တဲ့ တွဲငြေးစအေးကြံ
အသေမာပိုတ် သဗ္ဗာကိုစွေ့ရောင် ကောင်ကာဝတ် ပဋိပတ်အိုတ်
သို့တုံ့ နဲ့အိုတ်တဲ့ သို့ညားပါလှပါအာဖြို့ အာရှေ့စသတ်
ဆု လျှပ်လွှတ် ဂုံးနှင်တဲ့ သွားပြော်ရှိရတယ်၊ လုပ်အာပွဲပန္တသာ
တဲ့ မျှော်စာတ်ကမ္မာ၏ရ၊ သို့အိန်လောင် ပြာပါကျော် သို့ကြိုး့
ဝယ်ပယ်^၂ ရ။

ကြိုး့ နံကာလမ္မာတဲ့ သို့အိန်မှုံး ဗစာရဏာရံ့
ညားပါရွှေ့မတ်မွေးလိုအာရောင်သွံ အန္တရာ့ရှိရွှေ့ညာတ်ကော်
တဲ့ သို့အိန်ဖြောကျော် လုပ်အာ ပွဲပန္တသာ ပဝတ်လျော်ရ
သီခုကုလတဲ့ တန်ဖွံ့်ကာလှု သို့အိန်ဂုံး “ ဘန္တာ၊ ယုံး
ကောန်တွော်။ အန္တရာ့ ညားစာ နံ့တ်ညြိအာ တွဲပ်နဲ့သွေး
ကောန်စိုတ်လျှော်ရ ဥပ္ပကာညားစော် ထို့မှန်လောင် ကောန်
ကြုံမှညြိ သွေ့နှုန်းပို့လောကဓိ^၃ ညြိအာ ” ရွှေ့သို့
အိန်ဂုံး “ ယုံးသို့အိန် စိုန်ပို့မတဖွံ့် ပွဲဖော်ရ သို့ကွေ့န်တော်

၁။ စသိုင်=နှင့်စ

၂။ ခုပုံသွေး=ခုပုံရပိုစ်

၃။ ပယ်ပယ်=ခဏာခဏ

၄။ သွေ့နှုန်းပို့လောကဓိ=နှင့်စလောကရေး

မံ့မှုမြိုက်ကြုံ့|နှင့်စရိုရောဂါ-မေတ္တန်

တန်လင် ပူခန္ဓမနှုန်းမှုရ အသုဟ စွဲသမ်အဲ့စံ မဂ်ပိုင်ကျော်
မွေးရောင်သံ” ဂေးတဲ့ “ ပိုဟံသွိုန်ပိုန် လောကဓိရတဲ့ရ^{၁။}
လျှော်ပိုလုပ်ခွံ့ပြုပါ ပေါမှုရသိတဲ့ ကိုသွိုန်ပိုန်အွော်
လိုက်ပုန်မွေးရ ဒုပ်စိတ်ပါ ဟွဲသက်သက်ရ၊ ဟဂ်ပိုင်ရသိုး
အိန်” ဒုက္ခလ ရသိဂေး၊ “ ယံကောနတဲ့ အွော်လိုက်ဟံ့
သွိုန်ပိုန်ရတဲ့ရ၊ ကာလရသိမြဲ ကျော်ဥတု” ရှု တလအဲ
သွောတ် ပဏီဟ် ညီရအံ” သို့အိန်ဂေး၊ ဆုံးရှုံးကိုရ၊
ရသိသို့အိန်ဂေးတဲ့ သို့အိန်တိုန်အားဖြင့်အကုရာ။

ဟိုတ် အနှစ်ရသိဒုက္ခလ ဟိုလင်ကို ရသိပါရိကတဲ့
ပါရိကရှု ကာလဦတူမကျော် ဟိုကိုရသိ ဒုက္ခလရ၊ ခဏ်ရှု
ဒုက္ခလ သွောတ်ပဏီဟ် ပါရိကရ၊ ကာလရှု ဖောမိသတ်
အိုး တလပါရမီ စုတိပြာပြုကျော် နဲ့သွော်သွော်တဲ့ အွော်တန်
ပို့သန္တံ့ပွဲ့ရ ရသိမြဲ ပါရိကရ၊ ပေါင့်ရိတ္တတဲ့ ကောန်
အိုးမြဲ ညံ့ငဗောသာအိသိရကို အိုးနှုန်းရ၊ ဟိုပါရိကုမန္ဒြာ
ညံ့ငဗောသာတ်ရှုရ သုဝဏ္ဏသံ သုဝဏ္ဏသာမကုမ္ပာ မကို
ယျေရ။ ရသိမြဲ ပိုရိက ကွာဟံ့လုပ်ပြုအာရုံးစ သတ်ဆု
လျှော်လွတ်” ရှု ဖုန်ကိုကောန် အိုးအိုးကို ကောန်မွဲ
တဟ်ကိုကောန် အိုးကိုလုပ်ကောန် အေးရေးတဲ့ ထူးနှုံးစ သတ်ဆု
လျှော်လွတ်ရှု ပြုပြုလုပ်အာပြုရ။

၁။ ကျော်ဥတု=ဆီရာသိကျော်၊ ဆီခုမ္မတာကျော်

၂။ ပဏီဟ်=ပေါင်လွတ်၊ ပေါင်လိုတ်၊ မုင်ကလွတ်

၃။ လျှော်လွတ်=ချုပ်ချုပ်

ଶୁଗାଲ୍ୟ କୋଫିଅଂତପ୍ରିମ୍ ପତରପୁତ୍ରଙ୍କୁ
ଯୁନଣ୍ଡିନ୍ ପ୍ରାରମ୍ଭକୁ ଉଚ୍ଚିଷ୍ଟକେରୀଙ୍କା ସୁର୍ଯ୍ୟରେ
ତୁ କ୍ଲାଫିକାଲଟ୍ କ୍ଲାଇମ୍ପୁ ପ୍ରାଇନ୍ ଶୁଳଗେହି
ତମ୍ଭୁ କେରୀଙ୍କାପ୍ରାରମ୍ଭକୁ କ୍ଲାଫିକାଲଟ୍ କ୍ଲାଇମ୍ପୁ ଫର୍ମିଲ
ପ୍ରଲୋନ୍ ତୁହିରିହିବିନ୍ଦୁ କ୍ଲାଇମ୍ପୁ ପ୍ରାରମ୍ଭକୁ
ପରିଚିନ୍ତିତମ୍ଭୁ ଗୁର୍ବିଧିଲିଙ୍କି ଶୁଳଗେହି କେରୀଫର୍ମିଲ
ଲିପ୍ପିକିନ୍ଦ୍ରିଯିତମ୍ଭୁ କ୍ଲାଇମ୍ପୁ ପ୍ରାରମ୍ଭକୁ ପିରିଗରହି
ପିରିଗରହିନ୍ଦୁ କ୍ଲାଇମ୍ପୁ ପିରିଗରହିନ୍ଦୁ ପିରିଗରହିନ୍ଦୁ
ଫଲ୍ଲୁନ୍ ପରିଚିନ୍ତିତମ୍ଭୁ କ୍ଲାଇମ୍ପୁ ପିରିଗରହିନ୍ଦୁ ପିରିଗରହିନ୍ଦୁ
(୧୩)ପରିଚିନ୍ତିତମ୍ଭୁ କ୍ଲାଇମ୍ପୁ ପିରିଗରହିନ୍ଦୁ ପିରିଗରହିନ୍ଦୁ
ପିରିଗରହିନ୍ଦୁ ପିରିଗରହିନ୍ଦୁ ପିରିଗରହିନ୍ଦୁ ପିରିଗରହିନ୍ଦୁ

ပုဂ္ဂန်လှု သိန်းမောမိသတ် ချုပ်ရ၊ “မိကိုမအဲစံ
ဟုတိအဲမက်အာဖြူနဲ့လျှော့ တွေ့ရအနဲ့ရဲ့မွဲမွဲထိန်း
ပအဲသွေးဘံတိရံ့ငါးကြလူအာတံ့ရေ” ဂုဏ်တဲ့ ကာလမိမဝါ
မအာလောန်အာရု မွဲကြကြရှု မက်အာကိုတဲ့ ရံ့ငါးဘာန်
ကြတံ့ရှု သန္တိစွဲတ်လပ်တဲ့ ကုသိမဟနိုရှု စံကြပ်ရ။

ଫୁଲାଦ୍ଵୀତୀ ପରିମଳାକାନ୍ଦିରା ପରିମଳାକାନ୍ଦିରା
ପରିମଳାକାନ୍ଦିରା ପରିମଳାକାନ୍ଦିରା ପରିମଳାକାନ୍ଦିରା

၁။ မှတ်ခေါ်

၅။ ကုန်အိ=ဘိကုန်၊ တိခအုန်

မျိုးစွဲ၏ အမြဲး ခုပလ္လက် ပူဇော်သီး၏ စွားရှင်၏ထံ
နဟုဒ်ဒေး ပူဇော်အာတိရှုရာ၊ အာတိရှု ချုံတော်တဲ့
နကျာမှုဟ်ချုံရှု ချုံတသို့ဟို၍ ဂျိုံတဲ့ အေးရှိကျာမှုဟ်
ချုံရှုတဲ့ မတ်ဒေးရှုအာ သီညားစေရာ၊ ကာလရှု ရသိဒုက္ခလ
ပဟိုတို့နှင့်ရာ၊ “အမွှာ ယုံပါရိက မတ်အဲမရှုအာသိုဝါ ဟွှာ
ညာတ်တဲ့အဲတဲ့ရ ” “အဲဘို့လောင် ဟွှာညာတ် ညံ့သို့
ရှုကိုရာ၊ မတ်ဒေးရှုအာ သီညားစေ အဲဘို့လောင် ဟွှာညာတ်
တလအဲကိုရ ပိုဟွှာညာတ် ခာန်ဖြေတဲ့ရ၊ လျှော်စွာ ပိုသွေး
အိုတ်လျှော် ပူဇော်စွာမိန့်ရ ” ဂေးတဲ့ ယာတ်ရာ၊ မတ်မရှုအာ
သီညား၏ မူကံပိပက် အတိုက်တံ့ရော ယပ်သွေးမာ။

ပူဇော်အတိုက်တံ့ရှု ဒုက္ခလ နှုအစာသို့
ရှုရှု မတ်ယွှေ့နှုန်း မတ်ရှုအာတဲ့ “လွှာပရာမတ်အဲခွံ ယင်
ဗုံးမွေး ပြိုရတ်မပြိုပြ အဲသကိုရ ” ချုံဂေးတဲ့ လွှာချုံရာမတ်
ချုံရွှေးတဲ့ ယေးတွေးအာရာ၊ ချုံဖော်ဒေးကို ပြုရှုတဲ့ “မတ်
အဲဟွှာဗုံးကို ” ချုံဂေးတဲ့ ချုံဟွှာဗုံးကိုပြုရှုရာ၊ အစာသို့စွာ
ဟိုကိုမြှုအကုရ ပြုမိုင်မက် ထော်ပိုကိုချုံတဲ့ “နှုရသို့
ရှု မျှော်ဂါ့၊ စတ်အလုကော် မတ်ချုံညီ ” ပြုရှုဂေး အစာ
သို့ ရွှေ့မိုင်လဟိုမြှုပြုသို့မထော်ပိုကို မျှော်ဂါ့တဲ့ “မတ်
တလအဲယပ်ဟွှာဗုံးကိုရှု ဂါ့၊ စံစတ်ပွန့်ရ ” ဂေးတဲ့စတ်ဂါ့၊
ရှုမွော်ပွန့်တဲ့ မတ်အဲရှု ဟွှာညာတ် သက်သက်တော်ရာ၊
ဟိုတ်ဒု့ နှုရပက်ရှုရ သီညားစေမတ်မွေးရှုအာရောင်။

မာတ်ထဲရှုအာ မိမဝါဟံစိပုဂ္ဂန်ရာ၊ ကာလှု
ဗောဓိသတ်ချုပ်တ် “ရိုဟ်တဲ့ ပယတ်” တံ့လောင်၊ ပူးပယံ
ကာလက် မိမအဲကြောင်စ် ဖိုပုဂ္ဂန်တဲ့ရ ပူးတဲ့စွဲများ ဟိုတ်မွဲ
မွှေးနှုန်းဟံစိတ် ” ဝေးတဲ့ ကော်ဒစ်အာရာ၊ မိမပိုင်ပရှု
ရမျှာ် ကောန်ဇက္ခတဲ့ ညားစေကလုက်တိုန်ရာ၊ အစော်မ
ဆိုက်ကောန်နှင့်တဲ့ ရှုံးသွေးကိုကောန်ရာ၊ “ ယံ့သုဝဏ္ဏသံ
ဆိုက်ယာ ထာနှစ် ပရိုက်” နှင့် လွှဲကြောင်ဆိုက်ညန်ညီ
ကောန ” ညားစေရှုဂုံး ဗောဓိသတ် ဂုဏ်ဆူဇူးမြှင့်မွဲ
တဲ့ မြှင့်ကိုမိမစေရာ။ ညားစေရှုံးမှုဟ်တွဲကြုံတဲ့ ဒတ်နင်
တူးစိုင် ဗောဓိသတ်ရာ။

တဲ့ ဗောဓိသတ်သွားန် “ မူဟိုတ်မတ်မိဂိုလ်မပို သို့ညား
စေမွေးရှုအာရှုရောအာ ” “ ယံ့ကောန် မြိုဂုတဲ့ ပိုလုပ်အာအ
သူရတဲ့ဆူမြှင့်ရှုံးထာနှင့် ကွဲအဲမွဲနှင့် ပိုတိုန်ရှုံးနှုံးငြှုံးလတူကွဲအ်
နှင့်တဲ့ ဒွောရှုမတ်ပိုမွေးရှုံးအာရာကောန ” ညားစေဂုံး မိပိုင်း
မိမစေရှုတဲ့ ဒန်ဟိုတ်ရှုံး ဗောဓိသတ်တိအာရာ၊ ပူးထာနှင့်
အြိုးအာတ်ကျိုး နှုံးမြို့န်ရာ၊ အြိုးအာတ် ဟိုတ်ချော်ထွေပူတ် တဲ့
သို့ဟိုတ်နှင့်ရှုံးတဲ့ ဟိုတ်မွှေးအော်ရှုံးအြိုးအာတ်ရှုံးရာ၊ မတ်
မိမဝါရံ မွေးရှုံးအာရောင်ဂုံးတဲ့ ကာလှုယံ့တဲ့ ဖြိုင်တိုန်
ပူန်ရာ၊ ခဏရှု မိမဝါသွာန်ပူန်ရာ “ ယံ့ကောန် မူဟိုတ်ရှုံး
ယံ့တဲ့ မွေးဖြိုင်တိုန်ပူန်ရော ” “ ယံ့မိကိုမညာတ်ဒန်ကိုမ

၁။ ပယတ်=ရိုဟ်အနှုတ်၊ ရိုဟ်မနှုတ်(ပယတ်=အဆိုင်ကာလ)

၂။ ပရိုက်=ဘအန္တရာယ်

မင်္ဂလာများရှုအာသီဒေသတဲ့ စိတ်နိုက်တဲ့ ဟိုတိနိုက်စိတ်တဲ့ အဲမယားရောင်အ၊ တဲ့အချိပ်ပွန် မိကိုမဘဲ မတ်များရှုအာ လျှပ်စုံ အသွေးပြုတော်မြတ်တရာ်လာ့၍ ပါရမီအပွန်ရ ဂါးတဲ့ အဲများရှိနိုင်ပွန်ရောင်အ၊ မိကိုမစေ လွန်စံုံနိုင်တူရ၊ အကြောန်စိတ် ဥပ္ပကာမိကိုမမေး နိုလအိတ်လမျှို့အေ ” ရဲ့ ဗောဓိသတ် ဟို ဖုံးပအေး ကြံ့စိတ်မိကိုမမေးရှုတဲ့ ကော်ဖူ ကာအသုမာပိုတ်ရ။

ပွဲကာလှု ဗောဓိသတ် စီရောင်ပြုပြောင် ကိုမမေးရ၊ ထာန်အတ္ထိ ထာန်အတ္ထိလောင်ကို ထာန်စင်ကြံုလောင်ကို သိထာန်ပန္နသာ ကြုံသာန်သွက်စုံအာ ကိစ္စဇွဲ့သွက် စုံလောင်ကို၊ ခုန်းပလောက်အခိုင် အက်လမိန်အရောင်ကာရ ပတ္တိနှုန်တဲ့ မိမဝါရှု စွဲန်လင် ပွဲအသုမာပိုတ်တဲ့ နအလို အကုလုပ်အာရှိပို ရဲ့သွားလျှို့လွတ် စုံဖျုံနှင့်တဲ့ တွဲနဲး ထာန်ခံုံးမိမဝါရှု စွဲအာကြုံုင် မိဂုသမွှာတန်းရှုတဲ့ ခုံုံသွက်ကွဲ့ပိုင်လာင် ကို သိခုံုံလွပ် (ခုံုံရပ်စပ်) တုက်စတ်ပပောင်လင် သက္က ဇွဲ့သွက်တံုံ ကြောန်ဆုံးလောင်တဲ့ ခုံုံသွက်ကွဲ့ပိုင်လာင် မူကွဲ့ပိုင်တံုံ စတ်မွှောင်ကိုတဲ့ သွားမွှောက်ရှိရသာတံုံ မိကိုမ စေ စသုင်ဖလဲတဲ့ သသွားလျှို့လွတ် မသို့ဟု တံုံ ရိုင်ကောတ်တဲ့ အကုပြုဘိုက်ရာရွှေပယားသွက်တဲ့ မိကိုမမေးမဲ့

၁။ ဖုံးပအေး=လွှဲလွန်၊ ကိုဖြောတ်

၂။ သက္က=လောက်ပေါတ်ငွောက် (မွှာ-အန်ပူ)

၃။ သို့ဟု=သွေး

၃၁ ခဏ်သုဝဏ္ဏသံစားလ'

- ୧॥ ପୁରୁଷରେଣୁ=ପୁରୁଷରେ (ତୃତୀୟ-ଶିଳ୍ପି-ମାନୁଷ-ଶିଳ୍ପି)
 ୨॥ କୋଣାର୍କୀତି=କୋଣାର୍କୀତି
 ୩॥ ସୁରଦେଖିଲୁହିରୁଙ୍କିର୍ଣ୍ଣିତି
 ୪॥ ପ୍ରକାଶକିର୍ତ୍ତି
 ୫॥ ଲୁହିରୁଙ୍କିର୍ତ୍ତି

အာရာသစ္စာလျှပ်လွတ်၍ ခုံဖူန်တဲ့ ခံစွမ်းလင် ဖူ
အသောပိတ်တဲ့ လျော်မိကိုမတဲ့ တွေ့ဖူနံ့ဗုံး၏ ဂိုင်
ကေတ် ခုံန်တို့ခြိုင်ကေတ် ဆုံးပူးမြောက်မြို့၏တဲ့ မြော၏
ထတ်စော်တုံး ဆော်ကျော်တဲ့ ဖူးက်နံ့တိန်လှတူစားမြောတ်
၍တဲ့ နတ်ရပ်ကေတ်န်တုံးတဲ့ ဖြောအာရုံးကြိုင်တုံးရ။

ပူကာလုံး သီမအောပ်မွှေ့ခံနှင့် ပူ သပိုတ် ဖြောတ်
ညာတ် မောမိသတ် မဖြော တုက်ခုံးရှိတဲ့ သို့ရှုံးသီမချုပ်
အဲမဂေါ်ငွောင်းခံနှင့် ပူးမြို့၏လလံ့ရုံး အဲဟုံးညာတ်မြို့ဟိုမြဲတို့ရာ၊ ညး
ကံ့ရှုံးမြို့ဟာ အောက်သွေးဟာ အပြောပ်အာသွောန်စံ မြဲညီ
အးဟာ ခါရန်ဒေဝတုံး ညာတ်အဲတဲ့ ကုံးအာကျော်ရာ၊ ခါရန်န်တုံးလောင်
မူးပိုပ်ဖြောအောက်တာတို့တော်ရာ၊ အဲမဂေါ်
ငွောင်းခံနှင့် ပူးမြို့ဟောမဝန်လလအိုရှုံးရုံး မမိက်ကူးပွဲတွေ့မြဲခဲ့၊
အဲဟုံးညာတ်ရုံး အဲကျော်ခုံးချင်းမာရာနွေးသီတော်မွေး အမာတ်
တံ့သွောန်အဲရာ၊ “တွေ့အဲတိတိစို့ရှိုပြုးမြို့ဟောမဝန်ရုံး မူးတွောင်အ^၁
သို့ရှုံးမြဲခဲ့ မသွေးသွေးညာတ်ကုံးကိုရော” ယ်သွေးမွေး “သတ်^၂
မူးရှုံးမြို့သိုံးရုံး အဲညာတ်ရ” ဂေးတဲ့ “မူးယွှေးသတ်ရုံးရော”^၃
ညးသွောန်ပွန်ရာ၊ “အဲဟုံးရုံးတိ” အဲသွေးကိုညးရုံးရုံး ညးဟိုဂ^၄
ရိုဟ်ချို့ဖူးတ်အဲပွန်ရာ၊ ဟိုတုံးရ အဲပန်ဖူးနှဲန်ကျော် မြောတ်
ကုံးတဲ့ အဲအာသွောန်ညီ နိုဟ်ရောင်ချုပ်တဲ့ ရံ့ငွောင်ရုံးရ။

ပူကာလုံး မြောက်မြို့၏ဖြောအာကုံး ခုံ့သွောန်တဲ့
ခုံ့တို့န်အာရာ၊ မောမိသတ် ဖြောဟုံးရုံးတဲ့ သီမ သို့ပ်ဆောင်

နှင့်မန္တာတော်ကိုနှစ်တဲ့ တိုင်ကြုံနှုန်း စောင့်သွား
လွှဲကေတ်သွားမြန်မာ့နှင့် အောင်ဆုံးတဲ့ ပွဲကာလုံ
သို့ပန်မလားကာရ၊ နက်မဖျော်လပ်ရှိ၍ ဆာတ်ဒေါ်သကဲ့သွေး
သာတ်ကြော်အာသကဲ့ရ။ မြောက်စိုး ညာတ်မောမိသတ်
ဒေါ်တဲ့ ဖောက်လကိုတ်ခြော်အာအိုတ်၊ မောမိသတ် ခွံး
ပွန်းမက်ဖျော်ကြော်နှင့်တဲ့ တားသတေးကြော်စီတဲ့ မွှေ့ဖို့မိမဝေါမ
တုရှုပွဲဗောတ်ကာကွိုင်လက္းတဲ့ ပွဲဖူး၏သို့မြန်ရှိ အကုမောမိ
သတ် ညံ့သိန်ထပ်ရှိ နှီးဖို့ကိုယ်ကြော်တဲ့ သွေးဖူးရိုးသတ်
ပွန်တဲ့ ရွှေ့ချုပ်တဲ့ ရွှေ့ချုပ်တဲ့ ရွှေ့ချုပ်တဲ့ ရွှေ့ချုပ်တဲ့ ရွှေ့ချုပ်တဲ့

କୋଣ ମୁଁ ଦୃଷ୍ଟିକାରୀ
 ପରିଷ୍ଠାରେ ଉପଗ୍ରହ ହାତରିବା
 ଏହିଯେବା ପ୍ରଭୁଙ୍କାର ଫେରିଲେବା
 କୋଣ ମୁଁ କିମ୍ବାରୀ ॥

“କୋଟେଫଠୀ ଯୁଦ୍ଧିଷ୍ଠିରୀ । ପମ୍ବୁଦ୍ଧ ମେଣ୍ଡୁତାହାଠନ୍ତି
ଯା ଫରିମେଣ୍ଡୁତାହାଠନ୍ତିର୍ଯ୍ୟ । ଆଫପଟ୍ଟିଯତି । ସ୍ଥିରିଲ୍ଲ
ତିଅ ମଲ୍ଲି ଖୁଦ୍ଦିନ୍ଦ୍ରିୟାଚ୍ୟାମ୍ । ଉତେକଂହାରିଗ୍ରଂ ହୋଇଥିଲ୍ଲ । ଫଳ
ପର୍ବତରୁଣ ତୃତୀୟାଶ୍ଵରିର୍ଯ୍ୟ । ଉତ୍ସୁକ ଫାରିଯରିତେନ

သရောန၊ နက်မဖျောင်လပ်ဂျိုံ။ ပဝိဇ္ဇာ၊ စိန်မပန်စုတ်အဲရှု။
ကောန၊ ညားရှုမနှစ်စိန်ရော။ ခဆိုယောဝါ၊ သီကို။ မြှုံ
နောဝါ၊ ဗုံးကို။ ဝေယောဝါ၊ ညားနိုက်ညားလွှေ့ကို။
ပံ့နှုန်း။ ရိဒ္ဓါရိရှိတွာ၊ ပန်တဲ့။ နိတုယေသိ၊ မအောင်ဖွံ့ြုံး
ရှု။ ကောန၊ ညားရှုမနှစ်စိန်ရော”

အမိပ္ပါဒါစာတွေမာ “ ယံ့မူးတံ့၊ နခိုင်မေတ္တာဘာဝ
နာရှု သီစ်သတိ အဲမလို့ မြှုံးပွံ့ြုံး ပဲအဲမကျောင်
တုက်ချုပ်လျှုပ်ရွှုံး နက်မဖျောင်လပ်ဂျိုံတဲ့ ကျောင်ပန်စုတ်
အဲရှု ညားရှုမပန်အဲရော ဟသောင် သီဟာ ဗုံးဟာ ညားနိုက်
ညားလွှေ့ဟာ ပန်အဲတဲ့ မအောင်ဖွံ့ြုံးရှု ညားရှုတုန်ရော”
ရုံးမောမိသတ်ဂါး။

၄ ॥ခဏ် သုဝဏ္ဏသံ ကို သိုင်္ခီလိုက္ခ ဖို့ဂလာန်

“ ဆုံးဟသောင်တုန် ယံ့မူးတံ့ မြှေ့မူးရှု ဟိုတ်နဲ့ဖျော်
တဲ့ ညားမပန်ခံ့ြာ၊ မြန်ရှု ဟိုတ်နဲ့သွားတဲ့ ညားမပန်ခံ့ြာ၊ စိန်ရှု
ဟိုတ်နဲ့မြင် ညားမပန်ခံ့ြာ၊ လျှုပ်အဲမြှုပ်ရောင် ဂေးဖျော်လောင်
ညားဟွာစ ဂေးသွားရှုလောင် ကေတ်ဟွာရွာ ဂေးမြှင်ရှုလောင် ဟွာမွဲ
လျှုပ် မပန်အဲရှု မူးရှုမချုပ်ကေတ်ရှုရော၊ ခွဲသ်တုန် ယံ့မူး
တံ့ညားမပန်အဲရှု ညားရှုအဲသွေးတို့ညီရော၊ မူးရကောန်ညား
ရှုရော၊ ယံ့ညားမသွာ်ကိုပါ တွေအဲပဲအဲ မသွာ်နဲ့ဖျော်ရွှုံး
တိတ်ကျောင် ဟိုကိုအဲညီ ပန်စုတ်အဲတဲ့ မူးဟိုတ်မရွာအောင်
ဖွံ့ြုံးရှုတုန်ရောအံ” မောမိသတ်ဂါး။

မင်ပါင်မောမိသတိဟိုတဲ့ သိဒုံးသိနှင့် “ သတ်
အဲ့ခဲ့ နက်မဖျောင်လိုက်ရှိစိန်အမပန်ကလှုင်လိုက်တဲ့ လောက်
နှံ့နှံ ပွဲတိကိုလောင် ဟုံးထော်ပွဲတိကိုအညီ ဟုံးတွေ့ဟ်လက်
လမ်းလိုက်အဲ နဂလာန်သို့ကြရှိက် ပေမှုပ်ကိုစိတ်အဲရှု
ရောင် မဟိုတ်သွဲ့၊ ပွဲအောင်သတ်အဲ့ခဲ့ အမွှေးအာရုံးစံမွှဲ
ညီရနိုဟ်ရောင် ” ရှုံးသိနှင့်တဲ့ ပြာ်အာဇာရောင် မောမိ
သတ်တဲ့ ရှုံးသို့သွေးရ။

“ ယွဲတလအဲ အဲရှုံးသွေးတလချုင် ဗာရာန္တသီမွှေးယျာ
ပြီးလိုက္ခရာ၊ ဟိုတ်အဲမွှေး လုပ်” ကိုအျိန်ဖြေတဲ့ ထော်လောင်
ချုင် လုပ်ကူးပြုရှိ ဥပပန်ပဟိုစ အျိန်ဖြေ မင် ရောင်အ
သို့ကေး။

“ ယွဲတလအဲ အဲတုန်လောင် ဆိုက်မွှောက် ပွဲကွတ်တွဲ
လောန်ရာ၊ ယာံကံအဲ ရွှေ့မွှေးကာတဲ့ သတ္တုံးသွေးသွေးရှုံးယွဲရ ”
သို့ကေးတဲ့ သို့သွားနိုင် မောမိသတ်ပွဲန်ရာ။

“ ယွဲတလအဲ ညားရှုံးမန်မိမတလအဲရော၊ တလအဲ
ကောန်ညားရှုံးရော၊ တွော်အတော် ဂကူဝေါင်သတလ^{၁၁}
အကို ဟိုကိုအဲ ရွှေ့မိမိစံညီ ” သို့ကေး။

မောမိသတ်ရွှေ့မိမိ သွားနိုင်သွေးရှုံးချုပ်တဲ့ ရှုံးချုပ်တဲ့
လောင် တွော်အတော်အောင်အောင်အောင်အောင်အောင်အောင်

၁၁။ လုပ်=လုပ်၊ လောဘ၊ တဟ်

၂။ ခနော်=အောင်

မရောင် ယပ်သူးမှူး ညျးမွှေ့ဟနာရှိ နှုမသာရ၊ သဘဓရိ
အဲဟိုထွေးကိုရ ” ချုပ်တဲ့

“ ယံသီမှုမှုက္ခဝါ ထမိက်မဆာ၊ အဲရှုမန်ကောန
တွောင်အတော် ဂကူတမ္မာရ၊ မိမအဲကို အကုအဲကို စိ
ညျးပို့ ပဂ္ဂမြို့ရသိ ဂုင့်ရှေ့သတ်ဆု လျှုဟ်လျှုတ် ဖွဲ့စွဲပြု
တဲ့ စိုးပို့ပို့ တွဲမြှေ့ဖြို့စိုးပို့ရောင်မရာတ်၊ ယံသီမြှုပြု နက်မ
ဖျော်လပ်ရှိ ဂို့တလအဲ ပေန်ကလျှင်ကြံအလျှုဟ်ရုံးရှိ နှုည်း
ရှု ညျးမပန်စြော်မင်ကို နှုသကဲသတဲ့ ကိုယ်တိတိအာသက
စွဲ့၊ သီဇွောင်တို့ဟ်တိတိအာ အလုံတိ မူရဟိုတ်မွဲနွဲတဲ့
သီးရုံးကျောင်ပန် ဂစိတ်ဝောင်အဲရှုရောသို့၊ မြော်မင်တံ့ရှု ဟိုတ်
နှုပျော်တဲ့ ညျးမပန်ချုံကို မြှုန်ဟိုတ်နဲ့ စွဲ့ စိုးမြှုတ်နှုမြော်
ညျးမပန်ချုံကို အဲရှုမန်မွှေ့ဟန်ကဲပတိရောင်ဂူး ဖျော်လပ်လောင်
ညျးဟံ့စ ဂူးစွဲ့လောင်ကေတ်ဟံ့စ ဂူးမြော်တံ့နှုန်လောင်ဟံ့မွဲ မဲ
သို့ မူရဟိုတ်မွဲတဲ့ မရာတ်မပန်ဂစိတ်အဲလျှုဟ်ရုံးရှိ ဟိုတဲ့
ကိုအဲမွဲဗျာတ်စံည် ” ရုံး သုဝဏ္ဏသားဂူး။

သီမိုင်သွာန်ရှိတဲ့ ဂလာန်စွဲတံ့ရှု ဟံ့ဟံ့ဟို ဂလာန်
မှသာရှိ သီမဟိုရ “ ယံသုဝဏ္ဏသား- မြောညာတိတလ
အဲတဲ့ မြောလကိုတိအာချုံ အဲဟံ့ရုံးပန် ဟိုတ်ရှုရ အဲထောက်
တလအဲတဲ့ အဲမူးပန်စုတိတလအဲ ကြံ့ရအံ ” သီဂူး။

ဟောမိသတ်မိုင်တဲ့ သွေးပွဲန်ရ “ ယံသီမြှုပြု ပတ္တာနဲ့
အဲမသတီဒေးတဲ့ ဂကော်မြောမင် သတ်နိုင်ပန်တံ့ရှု အဲမလို

တွန်ခြင်ရောင်မရာတိ၊ မြောမင်တံ့၍ ချုံညာတိအတဲ့ ချံမ ဖြောကျောင်ကိုအဲရောင် ဒွဲမဆွဲဘို့ကိုပြတဲ့ ဂုဏ်မာနပ်တံ့၍ ဆသစ္စံး ညာတိအတဲ့ ဖောက်လကိုတိတရောင်မူး၍ ဟံ ဒွဲသက်သက်ရမရာတိ၊ နှသွေ်သွေ်နှီးအဲမနှုကျောင်မွဲပါလျှို ရွှေ့ မြောမင်တံ့၍ ချံဟံ့ဖောက် လကိုတိအဲ မွဲလှေ့ရမရာတိ၊ ရောတံ့လွှာဟိုဂါလာန် ထမ်း။ မွဲစွဲတံ့ တလအဲဟိုကို အဲညီရမရာတ် ” ရှစ်သုဝဏ္ဏသံဝါး။

သိမ်းမြတ်စွာ ဖောမိသတ်တဲ့ ချုပ်ပွန်ရ “ သုဝဏ္ဏ သံဝါးလောင် မသဏ္ဌာန်ရောင်၊ ဆအဲမူးပန်ရှုလောင် ဟ သောင်ကို ဂလာန်မှသာ အဲမူးထပ်ဟိုစုတ်ပွန်၍ ဟံနှီးဟိုကို အဲသက်သက်ရသွား၊ နဂလာန်ဖော်စွဲတ် ယပ်အဲရွာ့ဟိုကို၍ နှုတ်အဲရေးသနရှိုးင်ရ ” ရှစ်ချုပ်တဲ့ သိမ်းရွား။

“ ယံသုဝဏ္ဏသံ မြောညာတိတလအတဲ့ လကိုတ်၊ အဲအာရောင်မူး၍ အဲမူးဟို၍ ဂလာန်မှသာအဲမူးဟိုကွံ့ရ မူးမနှုန်စွဲတ်ရောမူး၍ အဲညာတိဘလအတဲ့ ဒေဝတ်ဟာ နှုတ်ဟာ ခနောပ်ဟာ အဲသို့ကိုပို့တိတဲ့ အဲမူးပန်စုတ် မွဲ စွဲတ်ကွံ့ရအား ” သို့ဂေး “ ယံသုဝဏ္ဏသံ မူရထာန်မွဲ တလအဲ မကျောင်စိုပြုဗြို့တဲ့ မူရည်းဆွဲ့မွဲ စကာတလအဲ ကိုယှဉ်တုက်သိကြောင်စွံရေအား ” သို့ဂေး။

ဖောမိသတ် ရွံမြတ်သွားနဲ့ အနိုက်ကျို့ အောင်

ခုံကြံတဲ့ ဆီမတို့ဟိတ် နူပါင်း တွောတိတော်ကြံတဲ့
ရံ့သုံးကိုသိပို့ဖို့မျှနဲ့

“ ယံ့သိပြု မိကိုမအမှုတော်အခါ မပဒတ်နံ့ဖို့ပြုပြီ
စံ တွေ့နဲ့ အမှုတော်မတ်စော်တဲ့ အဲများကျင်
တုက်သူ့ကြောင် မိဂုံသမ္မတနာဒါ ရံ့ရောင်မရာတ်။ ယံ့မရာတ်
မိမအော် ဗုတ်အယုက်ကံ့လိုက်နှင့်ကိုရ ဟံ့ပပြုဘိုက်သတ်
ဆူလူ့ဟုလွှတ်တဲ့ ညားမရောင်တူ့ကိုဟံ့မွဲတဲ့ ပသိမိမထိ
ခံ့ဂျိုင်တလမျို့မာန်အီရောမရာတ် ”

“ ယံ့သိပြု အနိက်ဂမျို့မရာတ် ပေန်ကလွင်စုတ်
လုပ်အလွှု့ဟံ့ရုံး အဟံ့ရုံးဟုစ ကိုအနိက်ရှုရ မရာတ်၊ မူဟိုတ်
မြှားဂုံးသို့ရော ယ်သူးနေး နူအနိက်အဲများ ၄၅° ရံ့ရုံး ယြိအ
နိက်မွဲ အဟံ့ရုံးညာတ် မိကိုမအော်တဲ့ အနိက်ရှုရောင် နိက
လောန်အာ နူအနိက်မြှားပုန်ရံ့ပုံ့ဖို့ရောင် မရာတ် ”

“ ယံ့သိပြု မိကိုမအော် ညားလရိပ္ပရာ ဥပ္ပကာဟံ့
မွဲတဲ့ မူးနိက်စိုတ် ကျင်ကျောန်တရ။ လုက်အဲ့တဲ့ မြှားယံ့
ကျင်ကျောန် ဇွောင်တူ့ရှုရမတ်ရှုနှင့်တဲ့ ညံ့င်ရှုကြောင်သွာတ်
မြှားအတ်ဆုံးဟုရှုနှင့်ကိုရ မိမအဲ မအေးဇွောင်ရှုရမတ် အြော်
အြော်အြော်အော်အာတဲ့ ကြော်သူး ပကြံကာောဂိုတ် မိန်န်
ရသို့ ”

“ ယုံမရတ်ဖြေ ဒီမအစ်၍ အဖောက်မွှေသိရွှေ၊
လျတ် အကြောန်စိတ် လပိလျတ်ဖုံးဖုံးသို့၍ လျှော် ဂုဏ်
လက်ဖွဲ့တဲ့ အမပတ်ပေါ်နှင့် နိုင်တည့်နှင့်နှင့် မဲတဲ့ ၁၄၀၁
လျှော်ခွဲ့ ညားမရုံးကြောန်စိတ် လိုပရာ ဥပ္ပကာ၍ ဟံမွှေတဲ့ ပူဇ္ဈိ
ဇွဲ့ခွဲ့တောင် ကြက်သွေးပက္ခား ကာဂနိုင်နှင့်ရမရတ် ”
အောမိသတ်ဂါး။

ရှစ် သို့ြ့မိမ်ဂလာန် ဖောမိသတ်တဲ့ သို့ြ့ သို့ချုပ်
 ပုန်ရ “သုဝဏ္ဏသံ့ရွှေ ဇွဲတ်မပြီမင်မွှေတွေ့ပို့ကြောန်
 မိတ်အံသရိဒ်၏ ကိုမိမဝေါ ညားမကိုက်ပောင်တ ကြော်လအာ
 ဂုန်မပြီ မသဏ္ဌာန်အဲမအားပန်ကလှုပ်စုတ် လျှဟ်ရွှေ့၍ အဲ
 ချိတ်အာတဲ့ အဲသူးစို့နာက်မိန်န်ရသံ့ မူအဲသူ ကိုကွိုန်
 ခုပ်ကိုရော အဲကြောန်မိတ်ကို မိမ သုဝဏ္ဏသံ့ဝေါ့ရွှေ့ စူး
 သုဝဏ္ဏသံ့မိန်ရ” ချုပ်တဲ့ ရှုံ့သို့သူးရ။

“ ယုဝ္မာသံ အဲရှိပူကွတ်တဲ့ ဆိုက်မွေက်လောန်
သန်ရ။ ဂတ္တံလောင် အဲဟံပန်ပဟ်စ မြောမင်တံရ၊ အဲရှာ
စသ်ဆူ လျှော်လွတ်တဲ့ အဲကြောန်စိုတ် ဥပ္ပကာ ကုမ္ပမ
တလူအဲမြို့အား”

“ ယုံသုဝဏ္ဏသံ မူရပူထာန်မွဲ မီမတူအဲ မတနိတ်
နှုန်းရော ပူထာန်အေသာက် တလအဲပည်တွေးလပ်ကိုအဲည့်
တဲ့ အဲအောင်ကျောနိမိတ် လပါပရာမီမတလအဲစောရအံ ”
သို့ဂေး။

ပူကာလုံ ဗောဓိသတ်မိုင်တဲ့ “ သာရု-သာရု၊ ဒေး
ရေးသန ဒေးရေးသနရဲးတဲ့ ယုံမရာတ် ပူလတူကိုပြုတဲ့ အဲ
စုံ ပုံမှန် ပူရုံးပုံရုံးပုံရုံး အာတ် ပုံအာစိုပ် ပုံပန္တသာ
မီမအဲစောရ စိုပ်မီမအဲစောရ တလအဲကျောန်မိတ်မိန်နည် ”
ရသိုံး ဟိုပည်တွေးကိုရုံးပုံတဲ့ ပက္ခာဝေအနာဂုံး
ရန်သတ်ကိုပင်ဖို့နဲ့ လျောင်တဲ့ ရှုံးသွေးရ။

“ ယုံသို့ကသီကရေးဟဲ့ အဲလျောင်တလအဲရာ၊ တ
လအဲကျောန်မိတ်ကိုမီမအဲစောရန်နည်ရအံ ” ရှုံးဗောဓိ
သတ်ဂေးရ။

× × × × × ×

၅။ ခဏ်သုဝဏ္ဏသံသုံးအာ

သာရုသို့ဂေး ခုံင်လပ်ဂလာန်ရှုတဲ့ ဗောဓိသတ်
လျောင်မစောရ ဖွှောပ်ကာသို့တဲ့ ပက္ခာဝေ နပ်ရှိရှု သုံးအာ
တဲ့ သတပ်ကျော်မိုင်တဲ့ မတ်ဟံ့မွှော ပါင်စိုင်အာရာ၊ ဆီလုံး
ဦးင်အလုံအကုရာ၊ ညာတ်အနိုက် ဝပါကသိုံးတဲ့ ပူဂတ္ထု
အဲသွေးသို့ပုံန်ဂတ်အဲသုဝဏ္ဏသံပုံန်ရှု ဟွံမွှေရသုံး ချို့တဲ့
မွှေရကာ ရံ့င်ကျာယရှိရှုတဲ့ ကျာယရှိလပ် သူ့တ်အာရာ။

နိုင်တေလော်မှို့ဟိုကြိုင်အာရာ၊ သီညာတ်တဲ့ သို့လွှှို့လှုပ်မလောနှင့် ပခိုင်နရိုင်စိုတ်ဟံ့မာန်တဲ့ ပင်ယိုတစ် ဂဆတ်၊ ယားတ်ကိုမောမိသတ် ပူကာလှုပ်ရ။

“ ဘန္တအေသံရှိပေါ်ယော၊ ယွှာအေတ်တံ့ဟို၊ ပူ့မတဲ့
တံ့ သွေးဟံ့အေးမျှဟံ့အေးချိုတ်ရောင်၊ အဲမချင်လွှုဟိုရံ သူ
ဝဏ္ဏသံ မွေးချိုတ်အာရုံ ရွှေညာတ်တဲ့ သွေးဟံ့မွေးနှင့်စိုတ်
သက်ကိုရောင်သံအေတ်တံ့၊ ယွှာအေတ်တံ့ အဲရံမွေးပန်က
လှုပ်စိုတ် သုဝဏ္ဏသံလွှုဟိုရံ၍ အဲချိုတ်တဲ့ အေးစွဲခုံုင်ဒ
နိုက်ပူ့သူ၏နရ်တံ့စိုန်ရေး၊ သွေးမွေးနှင့်ရက်ပူနှင့် လွှာသ
ကျော်ရလောင်အေတ်တံ့ ”

“ ပူကာလှုပ် အေတ်ဖြူမွှာ၊ ဝိသုန္တရှိရေးယွှာ မပအတ်
ပူ့ထံ့ကန္တမာအန်ပ် ပူ့(၂) ဘဝမတဲ့တံ့ရှုံး နှုတ်မိမောမိ
သတ်တဲ့ရှုံး၊ အေတ်ဖြူရှိသို့က်မောမိသတ် ညံ့ကောန်
ရွှေတို့ရှုံးတဲ့ ပုံသွာတ်မောမိသတ်လို့န်ရ။ ပူ့ထဲ့ရှုံးကို အေး
တ်ဖြူရှိ စသိုင်တသိုက်မိုင်တဲ့ ဟံ့ခံ့မှုပ်မွှာ မောမိသတ် စိုတ်
အာသတ်ရောင်၊ အေတ်ဖြူရှိ ကျော်နှုန်းအေတ်တဲ့ မှုပ်
မြှေ့မြာရဏာရံ့၊ အနှုတ်မောမိသတ်မွှံ့စိုတ် အေးမွန်သို့ရို့ရှုံးယက္ခာ
ရှုံးတဲ့ ချိုတ်သွှေ့ခံ့ရံ့ ပူ့ရွှေ့ဖွှေ့ကြုံ့ကြုံ့မိုင်သမ္မတနှီးရှုံး
ရွှေညာတ်ကေတ်တဲ့ ဂတ်တော်ယားတံ့ရှုံး၊ ယားရအဲဟံ့အာမှုး
ကောန်အဲ သုဝဏ္ဏသံ သွေးပကာဂါရိတ်ပူ့အားလုံးရှုံး၊ သို့ရှုံး
လောင် မြို့ဟ်ပါအာမူလျှေးရှုံး၊ မိမူသုဝဏ္ဏသံတံ့ရှုံး တုန်
လောင် ဟံ့ခံ့ပုံးမြှုပ်နှံးအဟာရတဲ့ လွှာဟ်ချိုတ်အာကိုရှုံး၊ အ

မြေပိုင်အာတဲ့မူး သို့ရွှေတုက်ကာချိန္တမီမဝါ မိမဝါ။ ဤ
တို့အနှစ်ဟိုတိနိုတဲ့ ဦးမြေပိုင်ကျော်ရောင်ကောန်ရ။

ပုဂ္ဂိုလ်မိမစီကို အဲလောင်ကို ဗုံးမွှေ့ဟိတ္ထူတ်သစ္စ
တဲ့ ဂျို့ရုံးနှင့်အာ သုဝဏ္ဏသံလောင် ဗုံးရှုံးပြုပေါင်၊ မိမ
သုဝဏ္ဏသံလောင် မတ်ရုံးယေးအာ သီတုန်လောင်ရုံးမိမင်တို့
ပို သုဝဏ္ဏသံတဲ့ ကွောင်စံချင်ရုံးပါန်တဲ့ ဓားအသုတေ
ရုံးစိုးချင်သွေပေါင်၊ ဟိုတိရှိရ အဲသွေးပြောပ်အာထာနှင့်
ပေါင်” သို့ရုံးချုပ်တဲ့ ဒေဝတ်ဖြင့် ပြောပ်အာပွဲအောင်ကြိုင်
မို့သမ္မတနှီရှုတဲ့ ဟံ့ဖွေကျ တန်ခိုင်လတူအကာသတဲ့
သို့ရုံးဟိုကိုသို့ရ။

“ယုံသွေ့ပါ၍ မျသရားပါ၍ သို့၍ တွေအမူးပတ်
သုံး ညားပါမကိုကောန် မသဲ့။ ဖုဟန်တဲ့ မကျောင်ကိုဘဲ
ပရှိက ရောင်သုံး၊ မွတွေအောင် ထူးဖျော်အပါကိုလက္ခဏာရောင်သုံး၊
ယုဟန်မွှေ့မူရဟန်မွှေ့ မသွေးအာစိုး သူရွှေတိဘုံး သွေ့တန်
ရောင် ညံ့မရှုံးအာစိုး သူရွှေတိဘုံးမာန်ရှုံး ညံ့ကျောင်အဲဖူတ်
ကိုမရာတဲ့ ညီ” ဒေဝတ်မြို့သွေးရ။

“ ၁၇ သို့ပြာ၍ကျင်တဲ့ အောင်သွေးရ “ ယံ့မရတိ မိမ သူ
ဝဏ္ဏသံ့ အမှုမတ်စီရိ မရတ်သွေးဘောနှစ်စိတ် ဥပ္ပကာ
တဲ့မူး ဓားအသုဟတဲ့ မရတ်သွေးစံစိုး သူရွှေတိဘုံးမာန်
ရောင်” အောင်မြိုဂါး။

၆။ ခဏ်သွေ့စိုင်ယက္ခာပြာ၍အာဖရိုင်ခုကုလတိပါရိက

သို့ြမိမိလာန် အေဝတ္ထုတဲ့ သို့ချိ "အသွေး
ကျောနရိတ် ဥပ္ပကာမိမ သုဝဏ္ဏသံကုည်းစို့တဲ့ သွေး
အာစို့ ချင်သွို့ရောင်" အေဝတ်ဂါး။

“ ဘောမာနဝါ၊ ယုံမင်္ဂလာ ဗရိုဇိုင်မက္ခာလုပ်ကျင်
လျှပ်စွဲ နှုံးတွဲအောင် ဗရုဏ်၏ ဗရိုဇိုင်
ကောနပို သုဝဏ္ဏသံဟသောင် ဗရိုဇိုင် သုဝဏ္ဏသံ၏ ၈၅

၁။ ကဆိုင်ကျော်=ညီးကဆိုင်ကျော်ပါမ်က၊ ထတ်ထ

ရှိပေါ်လောန် ဟွှားမြှုပ်ဟွှားကဆံ့စ်မထဲ” သို့ကံ ညားဘူးအဲရော်
စိသွေးတို့” ရသိဂေး။

သို့မြင်တဲ့ သို့ခုံချက် “ကောန်မွေးတံ သုဝဏ္ဏသံ၌
အဲပန်ဒေးချိတ်အာတဲ့ရ၊ ယ်အဲသွေးမွေးညားစော် ထော်ပွဲတို့
အဲတဲ့ ဂလာန် အွောတ်မြော်အွော်ရွော် ဒေးဟိုကိုအဲတဲ့
အဲလော်ထော်အားဖွဲ့စွဲတဲ့ အဲဟွှားကောန်စိုတ် ဥပ္ပကာ ကု
ညားစော်ပွဲပွဲရှုန်ရှု အဲသို့ရောင်ဂေးတဲ့ မမိုက်ကုညားမွှော်ဟွှားဖောက်
သို့မွေး၌ ဟွှားမြှုပ်ရှု ပွဲကိုပွဲကွားတော်၌ အဲသို့ရောင်အဲသွေးရှု”
ချုပ်တဲ့ ဖျော်လောင်ချုပ်မြှုပ်လတူဂတ်ရှုတဲ့ ရွှေ့သို့သွေးရှု။

“ ဘောတာပသာ ယုံတွေရသိ အဲရှုသို့ကသီကရေး
ညားတွေ့သုံးမရှုနဲ့ အဲရှုမဆိုက်မွှောက် ပွဲကွားတွေလောန် အဲ
ထွေးနှုန်စိုတ် ပွဲဖျော်မြှုပ်တဲ့ အဲတိုတ်ဂင့်ရွှောင်ရွှောင်
ထာန်ရွှောင်အံ” သို့ဂေး။

ရသိမြင်တဲ့ သွေးပွဲပွဲရ “ ယုံမရားတ်တွေ့မရာတ်
မကျောင်လျှော်ရွှေ့ ဒေးရေးသနရှု နဲ့ထာန်အမော့ မကျောင်ရွှေ့
မွှေ့ခြိုက်မွှေ့မွှေ့ရွှေ့ ရောတ်ဟိုရှု ယုံမရားတ်သနဲ့လွှဲတ်နှံ
ကောန်ပို သုဝဏ္ဏသံ အာရုံးနှင့်လောင် ယားအေးရွှေ့လောင်
စရှု ခုံသွေ့သုံးတွေ့ပြုသို့ရှု ကောန်ပိုအာတုက်လောင် ယား
ရွှေ့လောင် မရာတ်သုံးပြုသို့ရှု” ရသိဂေး။

သို့တော် ညံ့ငြုပ်ပွဲတို့ပွဲတဲ့ သို့ရွှေ့သွေးပွဲပွဲရှု” “ ယုံ

တူရသိ တဲအဲတံညးစေအမှုမတ်ရောင်း၍ ညံးပကေတိန် ခုံနှေ့သာ သတ်ဆုရိယ်ဆုညိတုန်ရောအံ”

“ယုံမရှတ် ခုံနှေ့သာ သတ်ဆုရိယ်ဆုတံ့၍ ကောန် နှီးသုဝဏ္ဏသံ အာရုံပကေတိန် ကိုပိုရာ၊ ကောန်ပိုသုဝဏ္ဏသံ ဗုံးမျှသော်မရှိပေါ်လောန် မျှသော်အကူ ညံးပိုင်ထ် သို့ အိန်ရီးသာ ဂံးကွုန်မနိုန်ည်း အေးရေး လွှာဟိုအာတုက်ခုံ လံကြံ့ရ ဟွံ့ဖို့ကို” ရသိဂေး။

သို့မြင်တဲ့ ရွှေ့သွေးပွန်ရ “အောကာပသာ ယုံတွေ ရသိ။ သုဝဏ္ဏသံ တွေထမိက်ရှုပ် မျှသော်မရှိပေါ်လောန် မကောန်မိုတ်တဲအဲတံ့၍ အဲပန်အေးစုတ်တဲ့ ချိုတ်လောတ် သွေ့ခွံးပွဲ့ဗွဲ့ဗွဲ့၍ သို့သို့မလောတ်တ် အလုံအကူတဲ့ရအံ” သို့ဂေး။

ပါရိကမြင်တဲ့ ပြောပိအာဇာရောင် ခုံကုလတဲ့ သွာန်တို့နှုန်ရ “ယုံခုံကုလပဏ္ဍားတ ကောန်ပို သုဝဏ္ဏသံ မချိုတ်အာရောင့်ဗုံး ညံးဂေးရှုံးအဲမြင်တဲ့ ဖျှန်ဖြို့ဟိုတင်ဒွံးပိုင်တ်တ်ရအံ” ခုံကုလ သို့က်အလော့ဗတောန် ပါရိကတဲ့ ရွှေ့သွေးပွန်ရ။

“ယုံပါရိက ကောန်ပို သုဝဏ္ဏသံ ဒွံးပိုင်ထဲ့ဒွံးပိုင်ဖြေမင်ဂို့ပိုင်တဲ့ သို့ပန်အေးစုတ်တဲ့ ချိုတ်အာရုံ လွှေထွေပွဲတ်ကိုသို့ရာ၊ လွှေကိုသရားပိုင်ကိုသို့ညီ။ အဲလောင်ကို သို့ပန်အေးကောန်ချိုတ်အာရုံ လွှေကိုခုံ့ဟုသရားပိုင်ညီ” သိုံး ဖို့ ခုံ ခုံကုလဂေးတဲ့ ရွှေ့ပါရိကသွေးပွန်ရ။

“ ယံ့တူသို့ပါ ဒုက္ခလ ကောန်တဲ့ မအဲကို ကိုယ့်
အိုသို့ ပိုမကသို့ ကောန်တဲ့ မွှေဖြစ်စံရှု မအေးချိတ်အာ
လျှပ်စံများရှု သိက်ပို့စံလပ်စိတ်ရော ”

“ ယံ့ပါရိက ကောန်တဲ့သို့က် ကလိုစံ မွှေဖြစ်စံ
မချိတ်အာရှု လွှထေ့မွှတ်ညီ၊ တွေပညာတံ့ရေးလှု ” ဒုက္ခ
လဂါး။

ပါရိကတဲ့ သို့တော်ရှု ဂထို^၁ အိုး တိုင်တဲ့ ပု
စိုင်နရိုင်စိုးတဲ့ ပုံးမာန် ပဟ်သွားကောနသို့က် လောနက္ခင်
အာတဲ့ လောတ်သွေးစွဲအာ မွှေ့ရှုးတိဇ္ဇာ်ရှုရာ၊ ကာလရှု
သို့သို့က်ပို့ များများ^၂ စိုးရသိတံ့ရှုတဲ့ ရှုံးသွေးပွန်ရာ။

“ ယံ့တူရသိ တွေအဲတံ့ညးစီ လွှယ်ဘာသ် ဂတော်
ခုံရမတ်ညီရာ၊ ဟိုတ်နဲ့ပွဲအဲရောင်၊ သုဝဏ္ဏသံ ချိတ်အာ
တဲ့ရှုံးသုဝဏ္ဏသံ အကုအဲကျောနစိုးတဲ့ ဥပ္ပကာတွေအဲတံ့
ညးစီရာ၊ မြို့မင်လော် အဲဟံ့ဂါစိုးရာ၊ အဲသွားကောတ်နင်
ခုံအော် အဲသွားရောနင် ကိုသတ်ဆု လျှပ်လွှတ်တဲ့ အဲ
ကျောနစိုးတဲ့ကိုတွေအဲတံ့ရာ၊ မူအဲသွာ် ကွိုန်ချုပ်ကိုရော၊ အဲ
ဟံ့ဂါလောင်စံ အဲလှိုပရာ ဥပ္ပကာ တွေအဲတံ့ညးစီနှုန်းလအိုး
လမျှော်အေ ” သို့ဂါး။

၁။ ဂထို^၁=တက်ဖြိုး

၂။ များများ=လွှေ့လွန်

ရသိဒက္ခလမိုင်တဲ့ ရှစ်သူးကိုသီပ္နာရ “ယံသီမပြ
တအဲမကျောနိုတ် ဥပ္ပဘာကိုပိုများရှု ဟင်းရသိ၊ တည်း
လောင် မနှုသီပိုရောင် ဥေးဂတာနှင့်သွေ့ပိုရှု ပို့က်အောင်
တရာ့ ” ရသိဂါး။

သီမိုင်တဲ့ သို့ကိုချိုက်စိုတ် ဗျာမလောန ဣဿဣဿဣဿတဲ့ ရှစ်
သူးပ္နာရ “ အဟောအဆ္စရီယံးဝါတာ၊ ဉာဏ်သုစရိတ်
စိုတ်ရသိတံ့ချွေးရောင်သံ့ပွဲအဗျာတွာရွှေ့ ဓိန်းကိုလောင်
ဂလာန်ဆွာတ်မြော ညီညာကို ဟာရွှေးပို့က်အဲ ဆည်ညာကိုဟ
ရွှေးထွေ့ပွဲတို့အဲသံ့ သို့ချိုင်တဲ့ ” ရှစ်သူးပ္နာရ။

“ ဘောတာပသ်၊ ယံ့တဲ့ရသိ တအဲရွှေ့ နှုန်းစ်
ကျွော်၊ ယံ့ဒက္ခလပလ္လားတာ၊ တအဲရှု ဖော်မအံ့က်အဲရောင်၊
ယံ့ပါရိက တအဲမနှုမိမအဲရောင်၊ ပင်တလျောင်အမှုးရှု ပွု့
လွှေးညီ၊ လွှေးညီအ ” သို့ဂါး။

“ မဟာရာအ၊ ယံ့သီမပြ သီမကျောနစိုတ် ဥပ္ပကာ
အဲမှုးရှု ဟင်းရ၊ ရပ်မှုပ်အစိန်တဲ့ ကော်ကာထွေးကိုစွဲ
ကောနသို့ကိုပိုညီရသိ၊ ယံ့သီမပြ ပိုလျောင်ရွေးစိုင်သွှေးရှု၊
သို့ကော်ကာမစိုးကို အရောင်ဇွဲကောန မချိုတ်တွဲ့ပို့ညီ
ရအာ၊ ယံ့သီမပြ ပွဲကောနပိုမချိုတ်အာရှု ကိုပို့အာဇိုတ်
သွောတ် ကိုပို့အာဇိုတ်ဇွဲကောနပိုညီ ကို့ပို့သွောတ်
ရံ့ပို့က် သွောတ်ရံ့ပို့ကိုပို့ကောနပိုညီ ကောနပိုလောတ်
ကွဲ့ လွှေးယ်လျောက် ့ အွေ့ကို စန့်ကော် ခန့်ကို တို့ ကိုပို့အာ

၁။ လွှေးယ်လျောက်=သို့က်ထဲ

၂။ ခန့်ကို=ခို့က်ထဲ

ရပ်စွှေးတဲ့ သွောတ်ရံ့နဲ့တဲ့ ကိုပို့ချိတ်ကရော် ကောနှစ်
ညီကိုအဲ ” ရသိစောင်း။

ဆမဟို ဂိုလ်ရောင် ပုန်ဂတ် တွေ့ဗုံးရင်ဆုံး ထဲ
ပါ၍ အာဘောင်ရာ၊ ပွဲကာလှု သိရှုံးသိချင်ရ “ အဲကေတ်
ကာရသိစော် စိုးရောင်ကောနတဲ့ ဖျာနမြို့ဟ်သွော်ဆူး
ချိတ်အာပုန်ရ၊ သို့သူးပိမဒ်းချိတ်အာ ဟိုတ်ဒွါနဲ့အဲရှုံး အဲ
သွေးမျှေးစွဲ့နှင့်ဘန်ရက်မိန် ဟံ့ဖော်တဲ့ ဟိုတ်ရှုံး အဲဟံ့ကာ
ထွဲ့ကောန ဇူတ်ရ ” သိချိန်တဲ့ ရှုံးသွေးပုန်ရ။

“ ဘောတာပသာ ယံ့တွေ့ရသိ ယြုံခြုံထာနမြဲ သုဝဏ္ဏ
သား မချိတ်သတင်းဗုံးရှုံး ပွဲအောင်စီကြောင် မိဂုသမွှာတနှင့်
ညံ့င်ရသိခိုက်ဘူး မအတုံးဖြော်နဲ့အကာသတဲ့ ပွဲတိဇ္ဇားရှုံး
ဗုံးရှုံး ညံ့င်ရသိခိုက်တဲ့ မအဘုံးဖြော်နဲ့အကာသတဲ့ ပွဲတိမ
သွေးရှုံး ရှုံးရှုံး ညံ့င်ကြောင်ရှုံးစီရှုံး နံ့တွေ့ရ၊ လျှော်စွံတွဲလော်
ခါးရှိတ်အာတဲ့ရ ပွဲဇြိုင်ရှုံးတုန်လော် သတ်ဂမျိုးကွွာန်
ကျော်သတ်နှင့်ပန် မတွေ့န်တွေ့ပတ် နံ့ရှိုင်သန်၊ ဘောတာ
ပသာ၊ ယံ့တွေ့ရသိ သုဝဏ္ဏသားရှုံး ပကြံကာဂိုလ်တဲ့ရ၊ တွဲ
အတံ့လွှာအာရာ၊ ပအတွဲအသာမာပိုတ်ရှုံးရ၊ ပွဲဇြိုင်လော်
သတ်နှင့်ပန် သတ်ဂမျိုးကွွာန်တံ့ရှုံး တွေ့န်တွေ့ နံ့တို့၏
သန်အာ ” ရှုံးသို့စောင်း။

“ မဟာရာဇ်ယံ့သို့မပြ ပွဲဇြိုင်ရှုံးသတ်ဂမျိုးကွွာန်ကဲ့
သို့ကိုနံ့တ်ကိုပရိုက်တဲ့ဟံ့မွှေ့ကိုပို့မွဲလျော်ရမရတ်” ရသိစောင်း။

၇။ စက် နှုက္လက္ပါရိကတံ့မက်ကြ၍

ပူကာလှု သီးမနိအိပ်ဟံ့မာန်တဲ့ သွှေ့ရိုက်တည်းစော
တေကြတေကာထွေးကိုဖွဲ့ကောန်ရှုရ၊ သီးကောတော်းစော
ပျော်ရောင်းသွေ့သွေ့ စံ့ဖွဲ့န်လပ်တဲ့ ဟိုထွေးကိုဖွော်သွော်
သံ့ရ၊ ရသိမရှု ပင်ကောတ် ကိုပြုကောန်တဲ့ စံ့ဖွဲ့န်လပ်လ
တူထပါရသိမရှု ပင်ကောတ်နိုင်ကောန်တဲ့ စံ့ဖွဲ့န်လပ်လတူ
ဒီတဲ့ စံ့အံ့ပိုင်အိုတ်ရ၊ တံ့ကာရဘံး၊ နိုင်တို့ ကျော်တို့နာ
ည်းဇူးနိုင်စွာ သီးက်ပပြာကတ်ကိုတဲ့ ရွှေ့ကျော်တို့သွေးရ။

ဘို့ကွဲဝေ၊ ယံ့ဂို့မြို့တံ့မိမဝါ့ဗြို့ညာတ် သုဝဏ္ဏသံ့တဲ့
အရောင်းခြောင်း ပူ့ရွှေ့ မြို့မလောတ်ကွဲဝေ လွှာယ်လျောက်တွေ့ဗြို့
ခန်းက်တို့ ညံ့ပြု သီးရိုက်တဲ့မအတံ့ဖွှေ့ ပူ့ရွှေ့ဗြို့နောက်
မိမဝါ့ဗြို့ညာတ်ကောန်တဲ့ သီးလွှာ့လွှာ့ မအောင်ကိုခြောက်တို့
အို့နှို့တဲ့ ဂတော်ယံ့တ်ကိုကောန်ရ၊ ယံ့ဂို့မြို့တံ့ ရသိစော
ညာတ်ကောန်မွေးချို့တို့သွော်အံ့ပိုင် ပူ့ရွှေ့ မြို့ရှုတဲ့ ပင်ယှုံးကောတ်
တဲ့ သီးကိုလွှာ့မအောင်ရှောင်းနှို့တဲ့ ယံ့တ်ကိုကောန်ရ။

“ ဟာဟာတာတာ၊ ဟူးကောန်သီးက်ယဲ့ - ဟား
ကောန်သီးက်ယဲ့၊ ဟာဟာတာတာ ဟဒယံ့မမေ၊ ဟားလ
မောင် အျော်ဖြို့ယဲ့၊ ဟာဟာတာတာစွဲမမေ၊ ဟားဂ
ဥာောင်မတ်ယဲ့ခေါ် အို့လမာရွှေ့ယဲ့ဟု့၊ အော်နှို့
လွှာ့ဟာတာတာတာပို့ယဲ့မှာ၊ အော်နှို့လမာရွှေ့ယဲ့မှာ၊ ဟား
ကောန်သီးသီးက်ယဲ့ အို့လမာရွှေ့ယဲ့ဟု့ နော်ဟံ့ဂို့

သတ် နေဟံ့ဖွဲ့ကြပ်မြေး မွှေ့လျှောင်သံစေရိကောန်၊
နေဟံ့ပလိုကောန်သူ့သူ့သူ့နှင့်မှသာ နေဟံ့သုင်
သူရာဇ္ဈာမ။ နေအွေ့တိလမိန် ဓရသီလ လတူစိတ်ယောင်
သံလောင်ကောန်”

“ ဟာဟာတာတယ်ဝဏ္ဏသာမ၊ ဟား သုဝဏ္ဏသာ
သို့ကြယာဟဲ့။ တဲ့ယားကြုံပက် နေပရာပန်ကိုဘွဲ့ သို့ကို
ခုံလွှုပ်ကွဲ့၊ ကိုပိုမိမဝါ ခုံစွဲတွဲ့ပါင် လာင်မှက်ခဝါ
တဲ့ နှုန်းပြုဟ် နေအာရာပေါ်လှုန် စောင်ကိုသတ်ဆုံး
လွှုပ်လွတ် ခုံနှင့်တဲ့ ပရာပန်မွှုဖါင် ကုဒ်မဝါ မွှေ့ကြသို့
တုံးရောင်၊ ကောန်မပတ် ပြုသို့ကြောင်သံလောင်ကောန်၊
ဟားကောန်သို့ကြယာဟဲ့။ စိုင်ကြုံပယားသွေ့တဲ့ နေ
ကော်နှင့် ခုံလွှုပ်ကွဲ့၊ ကျင်ဖုံးပွဲလွှုတိတဲ့ ပိုရိုဘုံး
တဲ့တွဲ့နဲ့ စအားကြံး အသာမာဂိုတ် ရှည်စွဲသို့ကြောင်
ပတ်ပေါ်နဲ့ ကျောန်စို့တ်တံ့ဖိုင်မို့မဝါ နော့ပျကာမို့မဝါ
လတူစိတ်ယောင်သံလောင်ကောန်”

“ ယံ့ကောန်သို့ကြယာဟဲ့။ အယုက်နေပောင်(၁၆)
သွားတဲ့ကြုံရှု နေဟံ့ကဆံ့မြော် ကျော်။ နေဟံ့ထောက်
ယောမွှေ့လျှောင်သံလောင်ကောန်၊ ပါင်ထတ် မတ်ဂံ့ရှု
လောင် နေဟံ့ဟိုကြံ့မှို့ဟ် ကိုယာမွှေ့လျှော်သံ့လောင်ကောန်၊
ယံ့ကောန်သို့ကြယာ နောမွှေ့ဟံ့မဲ့တဲ့ ညားရှုသွေးကျောန်စို့

ကိုယာ ည်းရှုသွေးရှုနှင့် သတ်ဆူလျှပ်လှပ် ည်းရှုသွေး
တုက်နှင့်ဝါတ် ည်းရှုသွေးကြုံပတ်ပေါ်ကောန်စိုက်တံ့
ခွဲးဂုံးအမှုဖတ်စေ ညီပွဲန်ရောလ်ကောန်။ ဝင်အာနူနှင့်
ခွဲတဲ့ စိုသို့ည်းစေသွေး ချိတ်အိုတ်လမျို့မြန်န်ရောလ်ကောန် ”
နန်သို့ မိကိုမစေ ယားရှုဟ်ရောင်တကိုကောန် နပြုယောမ
ရှုင်တဲ့ ဦးပတန်လပ်တဲ့ ပွဲခြို့ဟ်ကောန်တဲ့ မွာရဏာရုံး
စံးမြှုံး၊ “ကောန်စို့ အကုလ်ရ သရိုတ္ထုံးကို နအစေား
ပုံး အရောင်ရှိနှင့် အူးအာရောင်တန့်ရ ”

၈။ ခက်သပသစ္စ အမိဋ္ဌာန်

စိုသွေးသစ္စ အမိဋ္ဌာန် ညီ ကူာရ ဂေးတဲ့ မ တံ့ စုတ်
သစ္စရ။

၁။ “ ယုံမှုးအေဝတတံ့ည်းကိုပြု ကောန်စို့သွေးသံ့စ္စ^၁
အောင်အောင် မွဲမောင်ရောင် ညံ့ပြု ယားနှုန်းတဲ့
ဂျိုက်စံ့ ကိုချံ့အေးဖြောင် လောလ်အာညိုတဲ့ ကောန်စို့ သွေး
သံ့စ္စ ကိုစံ့ခြင်းတဲ့ အောင်အောင် အောင်အောင် ပသ်
သစ္စရ။”

၂။ “ မွဲသို့တဲ့ ကောန်စို့စံ့ ယောင်စိုတ်ညိုတဲ့ ဟံ့ဂ်
စိုတ်သတ်မွဲလျှော် ”

၁။ သွေး=ဟို

၃။ “မွဲသိတုန် ကောနိုင်း ယောင်စိတုတဲ့ ဟံပိုဂလာန်မှသာနဲ့ရေး”

၄။ “ကောနိုင်း ရှိသွေးတ မိကိုမပါလျှိုန်”

၅။ “ကောနိုင်း ကျောန်စိတုတကို မိမပါလျို့န်”

၆။ “ကောနိုင်း ဆိုက်မွှက်ပွဲမဖွဲ့ကုသိုလာန်”

၇။ “ပိုမဖွဲ့ခြံးကုသို့ မသွေ့ချို့တဲ့ ရှိနအနသကုသို့
ဂျိတ်ပုံ ချုံလလံဖွေ့ကြဲ့ လပဲလောင်အာညီတဲ့ ကောနိုင်း
ကိုချုံပျို့ပို့ပြုအား”

သို့မကိုချို့တဲ့ ထွေသစာမိဒ္ဒာနတဲ့မက ခက္ကု
ဗောမိသတ်ယိုတို့နဲ့ ဂတေးဇက္ခတဲ့ ဆိုက်ကြေးလွှာသက
မွဲနိုင်ပွန်တဲ့ ပွဲကာသရှု အေဝတီ ပြောပိတွဲပို့ကနဲ့မာအ
နပ်တဲ့ ပသိသစ္စပွန်နဲ့

၈။ “ပတ္တိနအဲမခြံးကုပွဲတဲ့ ဂန္ဓမာအနပ်ရှုံး ဆိုက်ဖြ
ဟာနအဲ ဆွာ်နယုဝဏ္ဏသံမွဲတဲ့ ဟံမွဲရာ၊ နအနှုအတိုင်
လဟိုအဲရှုံး ခါရှုံးတို့ ဂိုက်နဲ့ ယုဝဏ္ဏသံရှုံးကိုချုံရုံးလာ
လောင်ဖွေ့အိုတ်သွေးအာညီ”

၉။ “မွဲနတုန် ပွဲတဲ့ ဂန္ဓမာအနပ်ရှုံး ရှိပို့နံးတကိုမြေမောင်
အိုသို့ရောင်၊ နလဟိုအဲရှုံး ခါရှုံးတွဲတို့ နဲ့အကုသုဝဏ္ဏသံ
ဂျိတ်ကလှုပြုဟု အတဲ့လပဲလောင်ကြဲ့အာညီ” သို့အောင်
တ မတွဲသို့သွေးရာ

၁။ မသွေ့ချို့တဲ့=ခုပို့ဟံမွဲ

ပူလအိတ်စွဲတိသန၏ရ ညံ့င်ရုံးမတ ပူသွားကြုံမ
ပြဟိုအတဲ့ဖော်အာ မသဏ္ဌာတွေန် ရှိနှုတဲ့ ဂျိအိုသို့တံ့
ခံ့မအေးတလ်ပြဟိုအတဲ့ဖော်အာ အိုတ်ဆွေးရ၊ ဒွေးသရမအေး
ပွန်းလောင် မအေးစိန်အာကော် မဟဲကိုပွဲတိသက်က် မော
မီသတ် မသဏ္ဌာယ်' ရှိနှုတဲ့ ထို့ခြုံးညာတ် မုက်မိကိုမဝေါတဲ့
ဗောဓိသတ် ပအမို့ဗုံးနှင့်ပွန်းရ။

“ပတ္တိနှုမမအော် မတ်မရှုအာတဲ့ အဲရုံးကွောန်ဓိတ်
ဥပ္ပါသ ကုမ္ပမဏိရှု သို့မေတ္တာ ကရကာ သွေးပါပသန္တ အဲ
ဟုံးထော်ပွဲတ်ကိုမဝေါသက်က်ရ၊ နအတိုင်အနှု လဟိုအဲရုံး
ခါရှိနှုတ်မိန်ရ သွာ်မူး မတ်မမအော်ရုံး လွက်ဥာ ကိုရုံးယေး
တဲးအာသိုးဝါတဲ့ ကိုရုံးညာတ်အညီ”

သိုံးမောဓိသတ် မပအမို့ဗုံးနှင့်ပက် ချိန်ခဏာရှု
ကို မတ်မရော်ရှု ယေးခွင့်တဲးအာ သိုးညေးဝါရုံးညာတ်တရှုံး
ကောန်သို့က်ရ၊ ပူကာလရှု နကြိုင်း အနား အော်မြော်မြော်မြော်
သိုးညေးပန်ရှု ရုံးအာစိုး အသာမော်တို့ရှုပွန်ရ၊ မိကိုမဝေါ
လောင် မတ်ရုံးယေးအာ သုဝဏ္ဏသံလောင် ဂျိဖော်အာကို မ
သဏ္ဌာယ် ရုံးနှုတ်တဲ့ သိုးန်ပရှု အိုဟ်တို့ဟု တစိုတ်
မွေးမလောန်ရ။

၁။ မသဏ္ဌာတွေန်=ဟုံးတွေန်

၂။ မသဏ္ဌာယ်=ယဲဟုံးမွှေးယဲမူး

၉။ ခက်မောမိသတ်တံ့ရစ်ကိုသွှေ့ပြီးလွှာက္ခ

ပျကာလုံ ဗောဓိသတ် ဂုံညာတ်ကော် သီရိလို
ယနှုန်တဲ့အက် သိုက်ဟိုပူန်းကတေးတဲ့ ဂလာန်ရှုံးသွေးပူန်ရ။

“မယာနာဒ၊ ယံ့သီမပြ တွင်လအာတ္ထာ မကျော်
လျှပ်စုံ မနှုတ်အေးရေးရာ၊ ယံ့သီခြကရာတ်မပြ ပူထာန်
မင့်ပေါ်လောန် သို့ပြုသနသွေးဖို့ပြုခြင်းတံ့။ ယံ့ညားမပြ
စွာအဟာဖို့ သစ္စာလျှော်လွှာတ်ဆောင်အခါး၊ သတ်ဆုလျှော်
လွှာတ်မွှုံးတ်ကုန်တံ့။ မရာတ်ပပြုဘိုက်ရအခါး၊ ဇုံး၊ ခုံး
လျောင်မတ္ထိုံး တိုက်နဲ့လျောင်ရိုက်ရွှေ့တဲ့ အဲမတုက်လပ်ရှိ
တ္ထာ ပပြုဘိုက်ရအခါး”

နဂလာန် မသာယျောန်^၁ ဒို့န်ညံ့အေးရေးရှိ၊ ဗောဓိသတ်
မဟိုတ်သီးမြင်တဲ့ ပတ်အသပ်ပူစိတ်တဲ့ ရှုံးသွေးပူန်ရ။

“ယံ့သုဝဏ္ဏသံ၊ နက်မဖျော်လပ်ရှိုံး အဲပန်စုံ
တဲ့ အနှုတ်အဲမချိတ်စိန်ရှိ နတ်ကော်အဲမညာတ်ခြင်းတဲ့ရာ၊ ပူ
တံ့တဲ့ တွဲအဲရှိုင်တိန်ပူန်တဲ့ နွောတ်သရှိလေပ် ညီဟညာတ်၊
မိုက်မတ္ထာ ဝေါရ်လေပ် မတ်တံ့ယေးတွေးအာပူန် အဲအသပ်
အိုး မပြုဆောင်သွား” ဂေးတဲ့ သီဟိုတိုင်သားတွေ့မလောန်ရ၊
ဗောဓိသတ်တုန် သီးအဲချိတ်စိန်ရ ဟွားအိုင်ပူန်ရ၊ သီးမှာ
ချုပ်အနှုတ် ဟွားချိတ်မရှုံးရှိုင်တိန်ပူန်ရှိ အဲသွေ့ပြာကတ်ကိုသီး
ခြံးညီ ဗောဓိသတ် ချုပ်တဲ့ ရှုံးသွေးပူန်ရ။

“ယုံမရတ် ယြိအြိမ္မ သွောနိုင်ကိုမိမ ဗုံး
 ချိန်တဲ့ မိကိုမဝါ၍ ခုံပသနိုင်တဲ့ ယားရယ်နိုင်အာမူး ဒေဝ
 ထတ် မူးလိုပရာကိုဟောပေးမောင်မှု လမျို့ပူရို့ရ၊
 ဓဟာရာဇာ၊ ယုံသီးမပြ ယြိအြိမ္မ သွောနိုင်ကိုမိ
 ဓဝါဗုံးချိန်မူးပဲလိုက်ခုံ မွှေ့ဟ်ဒေဝတ်မောင်မှုလ် ဒေဝ
 ထတ် မောင်သို့တဲ့ ပြာ်အာဘဝ ပလိုက်° တဲ့ ခုံ
 အာစိုင်သုံးချိန်သွောနိုင်ကိုမိမ မရတ်။ ယုံမရတ်အဲတုန်လောင် ပသ
 နိုင်ကိုမိမစောတဲ့ ကောနိုင်ကိုမိမဓဝါဗုံးချိန်တဲ့ မိန်ချို့
 အာကို ဒေဝတ်မောင်မှု ဒေဝတ်မောင်ကယို့လမျို့
 ကုံအဲပုံန်ရ၊ ဟသောမရတ်” ဗောဓိသတ်ဂေး။

သို့ြိမ်ငါလာန် ဖောမိသတဲ့ “အစ္စရှိယံးတာ၌
အသုတေသန ကွဲပဲသန ကြံ့သံ့၊ ပူရိပသနိုင်ကိုမိမဝါတဲ့၊
ယုန္ဓိက်အာလောင် အောက်မအေးလျှိုပရာ သုဝဏ္ဏသံ့ရံ့ အ
သုတေသန ကြံ့ရောင်သံ့” ဂေးတဲ့ သို့ပင်ယုံတော်ဝါတဲ့ ရံ့သို့သူးရ။

ပွဲကာလှု သိရှုံးပောမိသတ်သူးပါန်ရ၊ “ယုံသို့မ
ပြ မရတ်နံခိုက်ကိုဘုင်သွေ သိုက်မိက်ဂုံးဘုင်သွေမူးရင်သို့
နှုပ်ပြကာလှု မရတ်မင်ခွဲကိုဖိန်ညီ”

“ မဟာရာဇာယံသီမပြ ပူမိကိုမစိုး၍ သွေးံကျောန်
မိတ်ပုံပကာကိုမဆွဲစေမှုး၍ မရာတ်သွေးံစိုးချုပ်သွေးံကိုရ ”

“ မဟာရာဇာ၊ ယံသီမပြ ပူကောနသမ္မာံ့ဖွာတ
မိတ်ထွေးက်” မှုး ပူလိုက်စံ့နှံသီမပြရ၊ ဓားအသာသတုန်
လောင် ဂုံစံ့စိုးချုပ်သွေးံမိန်ရ ”

“ မဟာရာဇာ၊ ယံသီမပြ ပူမိတ်ပြု၏ ကလောမော်
သုး အိုသိုံးတံ့၍၊ သွေးံဖွာတသွေးံစေမှုး ပူလိုက်စံ့နှံသီ
င်မပြ တူရေးအသာသ ဂုံစံ့စိုးချုပ်သွေးံကိုရ ”

“ မဟာရာဇာ၊ ယံသီမပြ ပူညားချုပ်ကွာန် ရေးနိုင်
အိုသိုံးတံ့၍၊ သွေးံဖွာတသွေးံစေမှုး ပူလိုက်စံ့နှံသီ
င်မပြ တူရေးအသာသတုန်လောင် မရာတ်သွေးံစံ့စိုးချုပ်သွေးံ
သွေးံကိုရ ”

“ မဟာရာဇာယံသီမပြ ပူဂို့မွှုးညားမွှုးကုံးစေသီလာ
တံ့၍ သွေးံဖွာတသွေးံစေမှုး ပူလိုက်စံ့နှံသီင်မပြ
တူရေးအသာသ ဂုံစံ့စိုးချုပ်သွေးံကိုရ ”

“ မဟာရာဇာယံသီမပြ၊ ပူအိန်ဗြို့အောင်တံ့၍ ကျော်
မိတ်ဖွာတသွေးံစေရှိတ်ထွေးက်ညီ၊ ပူစေသီနှံပြကာရှိလောင် မ
ရာတ်လွှာ ဖို့တ်မဲ့” မှတ်မင်္ဂလာ့မိန်ညီ၊ ဓားအသာသတဲ့ မ
ရာတ်သွေးံစံ့စိုးချုပ်သွေးံကိုရ ”

၁။ ရိုတ်ထွေးက်=ရိုတ်ခိုဟ်၊ ရိုတ်စရ်

၂။ ဖို့တ်မဲ့=လှတ်၊ ယောင်မှာ၊ မွှေတ်

ညားမွေးစဉ်သွိန့်ဖြကာ၍

ତାକୁ ଯେଲ୍‌ ପରିଚାଳନା ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମୁଦ୍ରା ଆତପୁଁ
ଆଣ୍ଡାରୀରେ ଆଧିକାରୀଙ୍କ ପରିଚାଳନା ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ଏହାରମ୍ଭ ମୁଦ୍ରାକ୍ଷେତ୍ରର ପରିଚାଳନା କରିବାରେ ଆଧିକାରୀଙ୍କ
ପରିଚାଳନା କରିବାରେ ଆଧିକାରୀଙ୍କ ପରିଚାଳନା କରିବାରେ

၁။ ဒါနီ၊ ဖျမ်ပြုဒါနီ။

၂။ သီလု၊ ပူမရှိမင်မွဲလုပ်ရေးသီလု။

၃။ ပရිථවාද්‌၊ පුද්ගලි ත්‍රිතොත් යුහු

၄။ ဥဇုံ၊ ပွမ်းကိုစိတ်မလွှာ။

၅။ မူဒ်ဝံ၊ ရွှေမူးကိုစိတ်မသိနဲ့၏

୬॥ ଆତ୍ମପୁରୀ ହର୍ଷିନିତିବାନୀ॥

၃။ အကျွား၊ ဟင်္ဂါန္တိ(၀၁)ဟင်္ဂါန္တိ။

၈။ အရိယိသူ၊ ဟာဂုပ္ပန်းပျော်ည်း။

୧୦॥ ଅରିଣାରକ୍ଷା ହର୍ଦ୍ଦ୍ୟାତିର୍ଗ୍ରେତ୍କୁ ପଠନୀବ୍ରିତାଳ୍ପା॥

ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ପରିବାରରେ ମହାନ୍ତିର୍ମାଣ ହେଲାଯାଇଥାଏ ।

၁။ တို့တွေ့ထိန်းကိုထံကိုပင် (ပေးကမ်းချီးမြင့်)

| ॥ യുദ്ധം=മോഹനം (ചുക്കാരിം)

လျှော့ မူးပိုင်သွေ့ပြကာရ၊ ပိုင်သွေ့ပြကာလုံး၌ ဖော်
သတ်တွဲကိုသီတဲ့ ကိုဆိုနိုင်သီမသုန်ရ။ ဆိုနိုင်ကေတ်သီမသုန်
တဲ့ ခုံးအလော့ဖွောန်မောမိသတ်ရ၊ ကာလုံကျော်စုံ
ခုံးအလော့ဖွောန်မောမိအိန်တွဲ ပေးအသာသ
လုံးစိုင်ခုံးအလော့ဖွောန်ရ၊ မောမိသတ်ကို သီမိမဝေါ်မန် အဘိ
ညာန်မသုန် သွားပတ်စစ်တဲ့ ပေးအသာသတဲ့ လုံး
စိုင်ခုံးအလော့ဖွောန်ရ။

၁၀။ ဓက်ပံ့ပို့အာတ်

သွော၊ င်ကျိုးတဲ့၊ လုမံမမွေဒေသနံ၊ နှစ်တုရုပ်မ
ရသု၌၍။ အာဟာရေတွာ၊ ရင်တူးင်တွဲကိုတဲ့။ ဘိက္ခဝေ၊
ယံ့ဂို့တဲ့ တူပညာတမ္မာတော်ရှုံး ကျော်စိုးတွဲကျောန်စိုးတဲ့ ဥပ္ပ
ကာမိုးမဝေါတဲ့ရ၊ ဂုံးလုံး ကျိုးတွေ့တော်လျှိုင်စိုးကျိုးတွေ့
တမ္မာတော်ရှုံး နှုံးတွေ့တော်မပြုရ၊ ရုံး ကျိုးတဲ့ ဟိုထိုင်သီးတဲ့
ကျိုးတဲ့ ပို့တွဲလိုင် ဖျုံးမစိုးပို့တွေ့တော်လျှိုင်စိုးကျိုးတွေ့
ပန်ရှုံး ဂုံးကောန်ဂက္ကာ မျှော်ကာမိုးမဝေါ၍ မနှုံးသောတာ

၁။ အဘိညာန်မသုန်=ဒို့မွေစွာ၊ ဒီ့မွေသောတာ၊ လျှော့ခို့၊
ပရစို့ ဒို့အာနန်၊ ပုံမွေနိုင်သာနသုတော် ရုံးတွေ့တော်
သို့မြောန်မသုန်သီ။

၂။ သွားပတ်စစ်=ခွဲစတုက္ခနဲ့ ရူပုံးသာနပန်၊ အရူပုံးသာန
ပန်၊ ပံ့ပို့စစ်သီ။

ပန်ရ၊ ပတ္တာနဲ့မံတိန့်သောတာပန် အိုက်ကိုခြွှုလ်ဖေတ်တံ့
ညးကြိုင် မွေးကျေဒသုရှုရှု' ပူဇာ'သကာမွဲမလောန်ရ။

အထူကဝါအတက် သမောဓိနေသိ၊ ရှင်
အာနန္တာ အဟောသိ၊ ဂန္ဓဗ္ဗာ ဒေဝတာ ဥပလဝန္တာ
အဟောသိ၊ သဇ္ဇာ အနုရွှေ့အဟောသိ၊ ရိတာ
ကသုပေါ်ဟောတိ၊ မာတာ ဘဒ္ဒကလျာဏီ အဟောသိ၊
သုဝဏ္ဏသာမ ပည့်တော် ပနာ၊ အဟံ ၉၀ သမ္မာသမ္မာ့နွေ့
အဟောသိ၊ သုဝဏ္ဏသာမ အတက် နိုင်းတံ့။

କାର୍ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧିକାଳେ ପରିବର୍ତ୍ତନ

ဧရာ၏သမ္မာန်ဂျာကိုပေလေခြင်းအပ်မှတ်တို့၏

କ୍ରମିକ	ପାତ୍ର	ବ୍ୟାକ	ଅଧିକାରୀ
୧	ଶ	ଗୋ	ଗୋ
୨	୦୯	ପିପିଇଇ	ପିପିଇଇ
୩	୦୯	ହିଂତଙ୍କ	ହିଂତଙ୍କ
୪	୨	ଜୁଲାଇ	ଜୁଲାଇ
୫	୦୯	ଛୁପତି	ପାତ୍ର
୬	୧୦	ମହିଳାକୁଳ	ମହିଳାକୁଳ
୭	୧୦	ଫର୍ମିଲେଟର	ଫର୍ମିଲେଟର
୮	୨୨	ଲେଫ୍ଟର୍	ଲେଫ୍ଟର୍
୯	?	ଝୁରି	ଝୁରି

